

Rapport Raad van Toezicht en College van Bestuur

Theologische Universiteit

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Meppel 2017

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap administratieve ondersteuning via: dao@gkv.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

Inhoudsopgave

	Inleiding	3
1	Algemeen	4
2	Organisatie en Bestuur	5
3	Onderwijs	5
4	Onderzoek	6
5	Kennisvalorisatie	7
6	Internationalisering	8
7	Faciliteiten	9
8	Financiën en Beheer	9

	Bijlagen	10
1	Reactie opdracht GS Ede 2014-2015	10
2	Concept besluiten GS Meppel 2017	10
3	Voorstel wijziging Statuut TU Kampen	12
4	Voorstel aanpak post-initiële opleiding	14
5	Verslag Curatorium	21
6	Meerjarenbegroting 2017-2020	22

Inleiding

Kerken in een snel veranderende, geglobaliseerde omgeving hebben goed opgeleide voorgangers nodig en actuele christelijke theologie, die tegelijk stevig is verankerd in Schrift en traditie. Met het oog daarop onderhouden de Gereformeerde Kerken in Nederland sinds 1854 samen een Theologische Universiteit. Onder de zegen van God heeft de universiteit zich afgelopen decennia mogen ontwikkelen tot een plaats van onderwijs, onderzoek, dienstverlening in actuele, gereformeerde theologie. Door kerkelijke en maatschappelijke ontwikkelingen zijn hierbij het laatste decennium ook de plaats van de universiteit in het geheel van het veld van theologie en religiewetenschappen en de verantwoordelijkheid in de wereldwijde oecumene steeds nadrukkelijker onderwerp van gesprek.

De Generale Synode van Ede 2014-2015 heeft breed gesproken over de Theologische Universiteit Kampen. Er werd doorgesproken over de koers van de universiteit en over de wijze waarop kerken inhoudelijke toetsing van docenten kunnen aankaarten ([Acta 2014-2015](#), art. 59-60). De gebruikelijke rapportage over lopende zaken mondde uit in besluitvorming (art. 61). Daarnaast sprak de synode over het bredere kader van de toekomst van de eigen Theologische Universiteit en in het bijzonder over de samenwerking met de Theologische Universiteit te Apeldoorn (art. 62), stemde hij in met de vestiging van een bijzondere leerstoel (art. 63) en ging over tot benoemingen (art. 64-72).

Met dit rapport leggen de Raad van Toezicht en het College van Bestuur verantwoording af van het algemeen en financieel beleid en beheer van afgelopen jaren, en wel met bijzondere aandacht voor de 'verdere strategische positionering van de Theologische Universiteit' en 'de goede voortgang van de processen van internationalisering, de participatie in het Praktijkcentrum en de werving van aanvullende financiële middelen' (art. 61, besluit 4b-c).

De GS Ede gaf ook opdracht 'krachtig het proces tot vorming van een breder Gereformeerd Theologisch Instituut met verwante, gereformeerde instellingen te bevorderen en daarover tussentijds te rapporteren wanneer de resultaten van de gesprekken daartoe aanleiding geven' (art. 61, Besluit 4d; art. 62). Een tweede rapport met concrete voorstellen met het oog daarop volgt.

Het vervolg van dit rapport bestaat uit twee delen en vat de ontwikkelingen aan de universiteit samen op basis van het [Jaarverslag 2014](#) en het [Jaarverslag 2015](#) en vult deze aan met de meest recente gegevens. Raad van Toezicht en College van Bestuur vragen goedkeuring van het gevoerde (financiële) beleid en beheer, en doen voorstellen met als oogmerk de universiteit ook de komende drie jaar gezond te laten functioneren.

Namens Raad van Toezicht :

Ds. J. Ophoff, voorzitter

E.W. Evers, secretaris

Namens College van Bestuur:

Prof. dr. R. Kuiper, voorzitter

Drs. J. de Jong CMC MCM

1 Algemeen

De Raad van Toezicht en het College van Bestuur stellen dankbaar vast dat er aan de Theologische Universiteit afgelopen jaren met veel plezier en energie en in goede gezondheid kon worden gewerkt. Daarbij mocht veel tot stand worden gebracht. Het is hun gebed dat het ook vrucht mag dragen in kerk en Koninkrijk.

Allereerst werd de *verplichte externe verantwoording* aangegrepen om het reilen en zeilen van de universiteit scherper in beeld te krijgen en te verbeteren. Het betreft hier de (a) onderwijsvisitatie van 2013, (b) de midtermreview van het onderzoek in 2015 en (c) de jaarlijkse controle door de accountant. Daarnaast bood vooral (d) de Prestatieafspraken 2012-2015 met het ministerie van Onderwijs een kader om over de gehele linie duidelijke doelen te stellen en de organisatie zo in te richten dat deze ook konden worden gehaald (zie Jaarverslag 2015, hoofdstuk 8 voor een samenvatting van de resultaten).

Intensieve *beinning* vond plaats op de *plek en roeping van de Theologische Universiteit* in de bredere omgeving van kerk, academie en maatschappij. Dit kreeg vorm in interne beinning en vaststelling van het instellingsplan 2014-2017 [‘Tot aan de horizon’](#), en in het overleg binnen de netwerken van Discipline Overleg Godgeleerdheid (DGO) en de Nederlandse Levensbeschouwelijke Universiteiten (NLU). Tevens werd de academische samenwerking met de Evangelische Theologische Faculteit Leuven versterkt door de oprichting van een Centre of Excellence in Reformed and Evangelical Theology. Het kwam echter het meest tot uitdrukking in de voorbereiding van de oprichting van een Gereformeerde Theologische Universiteit in samenwerking met de Theologische Universiteit Apeldoorn, de Nederlands-Gereformeerde Predikantenopleiding en de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk in Nederland (zie het vervolgrapport met concrete voorstellen).

Een derde aspect is het *inhoudelijke theologische gesprek* aan de universiteit dat afgelopen periode werd gestimuleerd door tal van ontwikkelingen. Eigen taak en plaats van de Kamper theologische traditie werden besproken aan de hand van de notitie *Theologie in Kampen*. Het nieuwe curriculum van de predikantsmaster, waarin de predikant als vertolker een centrale rol inneemt, resulteerde in een gezamenlijk boek over het gebruik van hermeneutiek in de vakdisciplines.¹ Oprichting van de Master Intercultural Reformed Theology en de toename van het aantal internationale contacten vergrootte het besef te werken in een wereldwijde omgeving. Onder leiding van de rector spraken docenten door over de concrete bijdrage van de TU Kampen aan het debat over het kerkelijke gesprek over vrouw en ambt. En het onderbrengen van het onderzoek in de praktische theologie in het Praktijkcentrum betekende een stimulans voor beinning op de rol van (onderzoek naar) de concrete kerkelijke praktijk in de theologie.

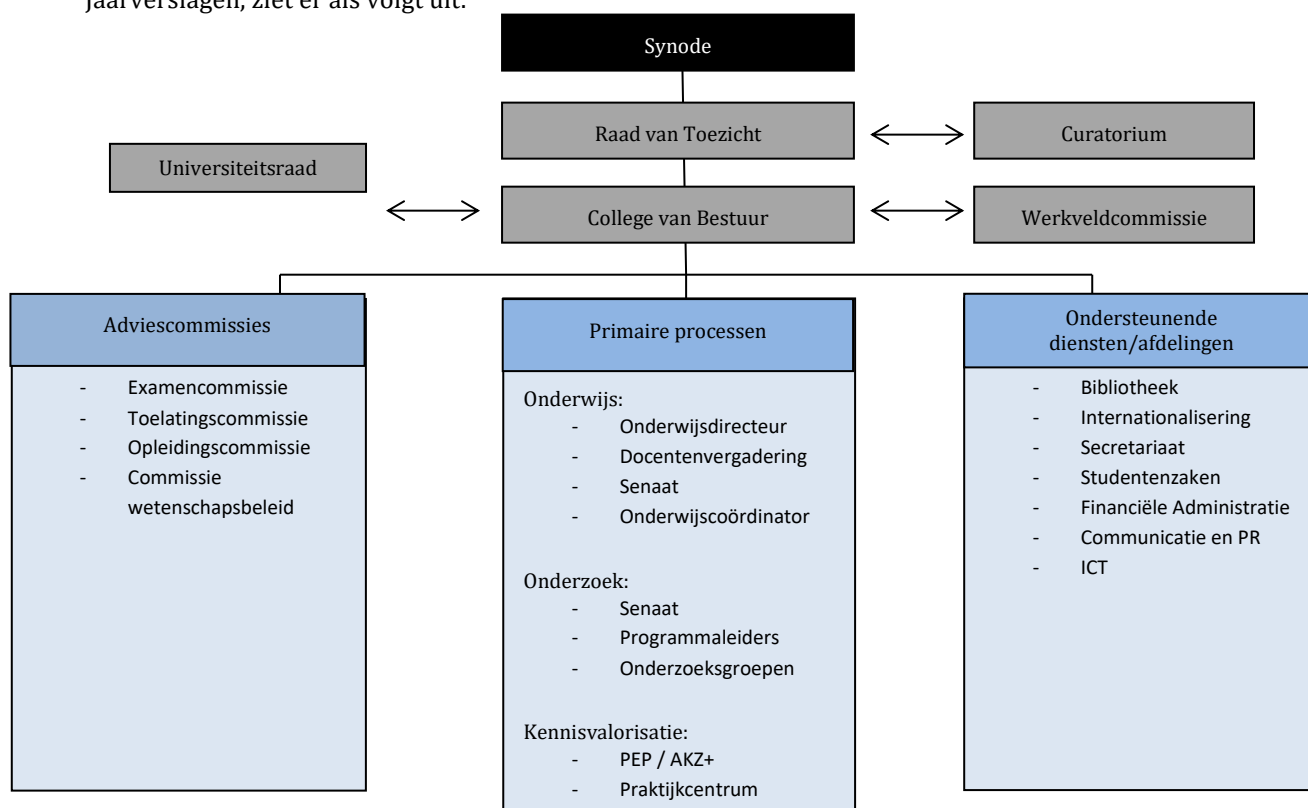
Tot slot zien de Raad van Toezicht en het College van Bestuur dankbaar terug op het 160-jarig *jubiläum* van de TU Kampen in 2014 en op de voorspoedige wijze waarop de besluiten van de GS Ede met het oog op de *wisseling van de wacht* onder het wetenschappelijk personeel hun beslag kregen (*Acta 2014-2015*, art. 64-72). Universitair docent drs. C.J. Haak werd opgevolgd door dr. S. Paas, de eerste hoogleraar missiologie aan de TU Kampen. De hoogleraren dr. B. Kamphuis, dr. F. van der Pol, dr. C.J. de

¹ Ad de Bruijne, Hans Burger (red.), *Gereformeerde hermeneutiek vandaag* (TU-Bezinningsreeks, 18; te verschijnen voorjaar 2017) is een vervolg op A.L.Th. de Bruijne (red.), *Gereformeerde theologie vandaag* (TU-Bezinningsreeks, 4), Barneveld: De Vuurbaak 2004. Deze bundel vormt tevens het sluitstuk van het beinning en verantwoording rond het thema hermeneutiek, zoals gegeven in Koert van Bakkum, Rob van Houwelingen, Eric Peels (red.), *Nieuwe en oude dingen. Schatgraven in de Schrift* (Apeldoornse Studies, 62; TU-Bezinningsreeks, 13) Barneveld: Vuurbaak 2013; Gerald H. Visscher, Mees te Velde (eds.), *Correctly Handling the Word of Truth: Reformed Hermeneutics Today* (Lucerna; CRTS Publications, 1), Eugene, OR: Wipf and Stock 2014, en Hans de Wolf, Pieter Niemeijer (red.), *Oog voor eigenheid. Genre als blikrichting voor bijbellezers* (TU-Bezinningsreeks, 17), Barneveld: Vuurbaak 2015.

Ruijter en dr. M. te Velde gingen met emeritaat en droegen hun vakgebied over aan docent C. van Dusseldorp (homiletiek), de universitair docenten dr. C. van den Broeke (kerkrecht), dr. J.M. Burger en dr. R.T. te Velde (systematische theologie), universitair hoofddocent dr. J.H.F. Schaeffer (praktische theologie) en hoogleraar dr. E.A. de Boer (kerkgeschiedenis). Daarnaast inaugureerden dr. R. Kuiper als buitengewoon hoogleraar christelijke identiteit in maatschappelijke praktijken en dr. Th.A. Boer als bijzonder hoogleraar op de Lindeboom leerstoel ethiek van de zorg.

2 Organisatie en Bestuur

De organisatiestructuur van de TU Kampen, vastgelegd in Statuut en regelingen en beschreven in de Jaarverslagen, ziet er als volgt uit:

Aanvaarding van de nieuwe Kerkorde door de GS Ede in 2014 en verandering van de praktische omstandigheden maken enkele kleine aanpassingen in het Statuut noodzakelijk. Het voorstel daartoe is te vinden in Bijlage 3 (Voorstel wijziging statuut TU Kampen).

3 Onderwijs

De TU Kampen kent drie opleidingen: een driejarige Bachelor Theologie, een driejarige Master Theologie Predikant en een eenjarige Master Theologie Algemeen (met diverse varianten). Daarnaast volgen studenten vakken in de bachelor ten behoeve van een pre-master en zijn er bijvakkers en contractanten. Ten slotte zijn er enkele studenten die de Master Theologie Predikant volgen en daarbij tevens eigen exegese-onderwijs genieten met het oog op een zogenoemd Kerkelijk certificaat (voormalig art. 8 DKO).

Het aantal ingeschreven studenten aan de TU Kampen is stabiel en bedroeg afgelopen jaren 135 (2014), 141 (2015) en 145 (2016). In deze periode behaalden 11 (2014), 7 (2015), en 10 (2016) studenten hun diploma in de Bachelor Theologie. In de Master Theologie Predikant waren dat er 13 (2014), 6 (2015), en 4 (2016). En in de Master Theologie Algemeen 16 (2014), 9 (2015), en 9 (2016). 3 studenten behaalden een Kerkelijk certificaat.

Afgelopen jaren is naar aanleiding van de Prestatieafspraken 2012-2015 veel aandacht uitgegaan naar het creëren van geaccrediteerde excellentietrajecten voor goede studenten, naar het uitvalpercentage en het bachelor-rendement, en de kwaliteit van docenten. Door begeleiding van studenten en verdere verbetering van het curriculum aan de hand van de evaluaties is de uitval tot een minimum beperkt en het bachelor-rendement omhoog gegaan. Wel is het gewicht van het curriculum een permanent punt van aandacht. Studenten waarderen de studie hoog, maar ervaren die wel als zwaar. Waar nodig wordt het curriculum aangepast.

Tevens stond de universiteit voor de uitdaging vijf voltijds docenten en hoogleraren te vervangen die met emeritaat gingen. Dit is opgelost door zorgvuldig overdacht personeelsbeleid en werving vanaf 2011 en het creëren van zogenoemde dakpanconstructies, waarbij de beoogde opvolgers al aan de universiteit werkzaam waren voordat hun voorgangers met emeritaat gingen. Hierdoor is de universiteit erin geslaagd docenten aan te trekken die inhoudelijk van niveau zijn, goed zijn ingebed in hun onderzoeksveld en op tijd de nodige onderwijservaring konden opdoen. Dit blijkt ook uit de goede resultaten in de interne en externe onderwijsbeoordelingen en uit de stijgende lijn, zowel in kwalitatief als kwantitatief opzicht, van het onderzoek, waarin ook het overgrote deel van de docenten participeert. Onderdeel van het beleid is onder meer dat docenten beschikken over een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO).

Wat betreft onderwijsontwikkeling is veel aandacht besteed aan verbetering van de studeerbaarheid. Per 1 september 2015 werd tevens de Master Intercultural Reformed Theology als mastervariant toegevoegd aan de Master Theologie Algemeen. Deze master staat onder coördinatie van drs. J.J.A. Colijn. Per 1 september startte in deze opleiding ook de Master Identiteit, Ethiek en Samenleving van prof. dr. Th.A. Boer, prof. dr. A.L.Th. de Bruijne en prof. dr. R. Kuiper. Afgelopen jaar is verder veel energie gestoken in het voorstel voor de gezamenlijke Bachelor Theologie in de Gereformeerde Theologische Universiteit.

4 Onderzoek

Onder de noemer [Theological Disciplines in Conversation](#) wordt het onderzoek in de periode 2012-2017 in samenwerking met de TU Apeldoorn verricht in drie interdisciplinaire programma's:

I. Who Is Like You Among the Gods? The One and Three in a Pluralistic Context van de onderzoeksgroep Biblical Exegesis and Systematic Theology (BEST). Programmaleider: prof. dr. H.G.L. Peels (Apeldoorn)

II. Church, Faith, and Theology in Reformation and Reformed Orthodoxy van de onderzoeksgroep Early Modern Reformed Theology (EMRT). Programmaleider: prof. dr. E.A. de Boer (Kampen)

III. Reformed Traditions in Secular Europe (RTSE) van de onderzoeksgroep Practical Theology, Public Theology and Theological Ethics. Programmaleider: prof. dr. S. Paas (Kampen).

De midtermreview van 2015 gaf een positief oordeel over de onderzoeksprogramma's. Zo maakt de onderzoekproductie zowel kwalitatief als kwantitatief een goede ontwikkeling door (zie het

Jaarverslag 2015, hoofdstuk 8).² De reviewcommissie plaatste ook kanttekeningen. Het blijft moeilijk als twee kleine instituten voldoende massa te creëren en het onderzoek zo van een eenduidige focus te voorzien. Verder is in overweging gegeven bij het formuleren van te behalen doelen het eigen kerkelijk karakter van het onderzoek meer te benadrukken. Dat doet de sterke kanten van de programma's beter uitkomen en voorkomt dat onderzoekers zich volgens de normen vooral moeten focussen op de hoogste categorie, terwijl dit in de praktijk maar een deel van de publicaties betreft. De feedback wordt gebruikt om de programma's aan te scherpen. Gelet op het feit dat de huidige programma's in 2017 aflopen, wordt de inrichting van het onderzoek opnieuw bezien, ook binnen het kader van de GTU.

In de periode 2014-2016 waren één erepromotie en zes promoties. De erepromotie van de Japanse musicus Masaaki Suzuki ter gelegenheid van het jubileum van de universiteit vond op 28 januari 2015 onder overweldigende belangstelling plaats in de Kamper Bovenkerk. Eén promotie was een joint doctorate met de Katholieke Universiteit Leuven. Twee andere promoties vormden een joint doctorate met de ETF Leuven; dit als resultaat van de samenwerking met deze instelling in het Centre of Excellence in Reformed and Evangelical Theology.

5 Kennisvalorisatie

Wetenschappelijke predikantenopleidingen zijn vanouds sterk in het valoriseren van academische kennis. De Jaarverslagen laten zien dat dit geldt ook voor de TU Kampen.

Met het oog op het professionaliseren en efficiënter organiseren van deze valorisatie is na besluitvorming op de GS Harderwijk 2011-2012 in 2013 het *Praktijkcentrum voor onderzoek en dienstverlening in de kerken* opgericht, dit in samenwerking met de kerken en met Viaa Hogeschool Zwolle. De toerustingsprogramma's, adviespraktijk en het onderzoek van het [Praktijkcentrum](#), waarin alle TU-onderzoekers in de Praktische theologie nadrukkelijk participeren, laten zien dat de universiteit nu in een breder kader beter tegemoet kan komen aan de concrete vragen van kerken om advies, onderwijs en training, maar ook om concrete ondersteuning bij het geven van leiding aan een kerkelijke gemeente. Tevens worden de kerken op hun beurt directer gebruikt als veld van onderzoek, zoals onder meer blijkt uit het promotieonderzoek dat is gekoppeld aan het kerkelijk-maatschappelijk project 'Hart van Vathorst' in Amersfoort, waarin onderzoek wordt gedaan naar het samenleven van mensen 'met' en 'zonder' beperking en de bijdrage die een kerk daaraan kan leveren.

Een tweede ontwikkeling in de kennisvalorisatie is het sterk verbeteren van de Permanente Educatie van Predikanten (PEP) en het op locatie en online aanbieden van cursussen via AKZ+, een samenwerkingsverband tussen de Theologische Universiteit Apeldoorn, de Theologische Universiteit Kampen en Viaa Hogeschool Zwolle. Door succesvolle leerlijnen en studiedagen met spraakmakende theologen en maatschappelijk gezien aansprekende thema's en het realiseren van afstandsonderwijs is het aantal mensen dat wordt bereikt en een module volgt explosief gegroeid. Een recente vrucht hiervan is de ontwikkeling van de website www.weetwatjegeloof.nl.

Een derde stap is het verder ontwikkelen en beter inbedden van deze kennisvalorisatieprogramma's in bestaande structuren. Dit kan door verbeterde aansluiting bij het Raamwerk Valorisatie-indicatoren van de VSNU, en concretisering van valorisatieplannen door de drie onderzoeksgroepen. Een noodzakelijke andere stap is kerkelijke besluitvorming over de post-initiële opleiding aan de TU Kampen en verplichte nascholing voor predikanten. Een voorstel hiertoe met onderbouwing is te vinden in Bijlage 4 (Voorstel aanpak post-initiële opleiding) van dit rapport.

² Voor de volledige publicatielijst, zie Jaarverslag 2014, Bijlage III en Jaarverslag 2015, Bijlage IV.

6 Internationalisering

De GS Harderwijk 2011-2012 droeg de universiteit op het internationaliseringsbeleid te intensiveren en structureel vorm te geven. Dit kreeg vanaf 2013 vorm in een versterking van de International Office en de aanstelling van drs. J.J.A. Colijn, eerst als hoofd eindverantwoordelijke voor internationalisering en in 2015 ook als coördinator van en docent in de MIRT. Sindsdien heeft, zo laten Jaarverslagen zien, de internationalisering een enorme vlucht genomen. Dit blijkt onder meer in de volgende elementen:

- Kamper docenten worden ingezet bij trainingen van voorgangers uit het buitenland, georganiseerd door DVN en andere partners. Docenten geven tevens gastcolleges in het buitenland.
- Sinds 2012 biedt de universiteit in het kader van het programma Advanced Theological Studies Fellowship ([ATSE](#)) jaarlijks een groep van zes tot acht jonge talentvolle onderzoekers uit het buitenland een maand gelegenheid in Kampen aan hun dissertatie of postdoc onderzoek te werken en feedback te ontvangen.
- Kamper onderzoekers functioneren in een internationaal netwerk, deelname aan congressen maakt inmiddels deel uit van het normale functioneren.³
- De TU Kampen onderhoudt contact met een groeiend aantal [partners](#) in de wereld via Erasmuscontracten en Memoranda of Understanding, zowel op academisch als oecumenisch niveau en zet zich actief in deze contacten vruchtbaar te maken.
- De rector van de TU Kampen is lid van de steering committee van de Global Reformed Alliance of Confessional Educators and Seminaries (GRACES). Andere leden in dit netwerk, dat ook het tijdschrift *Unio Cum Christo* uitgeeft, zijn o.m. de TU Apeldoorn, Chongshin University, Seoul, Calvin Seminary, Grand Rapids, en Westminster Seminary, Philadelphia.
- Na een internationale verkenning en een conferentie met mogelijke partners in 2014 en intensieve voorbereiding in 2015 ging in september 2015 de Master Intercultural Reformed Theology (MIRT) van start. Het eerste jaar waren er 6 en nu 14 inschrijvingen. 5 studenten studeerden inmiddels af. Ook de andere varianten in de Master Theologie Algemeen kunnen zo nodig in het Engels worden gegeven. Tegelijk is met de oprichting van de MIRT de begeleiding van internationale studenten sterk verbeterd en de doorstroom naar een eventueel PhD-traject gestandaardiseerd.
- Vanaf 2015 wordt in juni, ten tijde van het ATSF-programma, de jaarlijkse Herman Bavinck Lecture gehouden. Als eerst twee *lecturers* traden op Richard Mouw van Fuller Theological Seminary, en James K.A. Smith van Calvin College. Daarnaast verwelkomde de TU Kampen afgelopen periode diverse internationaal befaamde theologen, zoals N.T. Wright en Stanley Hauerwas. Ook is Kampen, mede vanwege de hechte gemeenschap en de goede bibliotheek, geliefd als plek waar buitenlandse collega's (een deel van) hun sabbatical doorbrengen.
- Er vinden verkenningen plaats ten behoeve van de oprichting van een internationaal instituut voor neocalvinisme, waarin een deel van het onderzoek kan worden ondergebracht.
- Ten slotte is de communicatie sterk verbeterd: er is een Engelstalige website, de wekelijkse interne *Nieuwsbrief* en het *TU Magazine* verschijnen tevens in een Engelstalige editie en de Chapel-vieringen zijn deels of geheel in het Engels.

Op deze wijze heeft internationalisering zich ontwikkeld van een apart aandachtsgebied in onderwijs en onderzoek tot een dimensie van heel het functioneren van de universiteit. Hierbij blijft een punt van aandacht dat vanwege de strak opgebouwde curricula en persoonlijke omstandigheden maar weinig studenten in het buitenland gaan studeren.

³ Voor een volledige overzicht van de gastcolleges en internationale activiteiten van de docenten en onderzoekers, en van de ATSF-deelnemers, zie het Jaarverslag 2014, Bijlage III, en Jaarverslag 2015, Bijlage III.

7 Faciliteiten

Afgelopen jaren zijn de reglementen op orde gebracht en is bijzondere aandacht uitgegaan naar de interne en externe communicatie (onder meer in de wekelijkse *Nieuwsbrieven* en het *TU Magazine*). In 2016 is drs. E. Akkerman aangesteld voor werving, pr en communicatie. Tevens zijn de administratie en het onderwijs gedigitaliseerd. Implementatie van een administratiesysteem heeft het zicht verbeterd op de precieze kosten en baten van onderwijs, onderzoek en kennisvalorisatie. Digitale archivering met inachtneming van de wetgeving op de privacy is gewaarborgd in een systeem voor informatiemanagement. De opleidingen werken met een elektronische leeromgeving en een digitaal rooster. Daarnaast is de bibliotheekautomatisering volledig vernieuwd, waardoor de online beschikbare full-tekst van digitale publicaties direct beschikbaar is via de catalogus.

8 Financiën en Beheer

De jaarrekeningen (hoofdstuk 9) in de Jaarverslagen 2014 en 2015 geven een helder beeld van de financiële situatie van de TU Kampen. Naast de eerste en tweede geldstroom van de overheidsbijdrage en de collegegelden en inkomsten uit valorisatie wordt de universiteit bekostigd. De GS Ede 2014-2015 vroeg met name aandacht voor de laatste categorie in de derde geldstroom. Met betrekking tot deze fondsenwerving ter aanvulling op de reguliere private financiering van de kerken zijn de laatste jaren uitdrukkelijk stappen gezet. Een aantal docenten ontving bij Noster een training in het opstellen van aanvragen. Aanvragen bij NWO en de John Templeton Foundation leidden niet tot toekenning van gelden. De leerstoel Christelijke identiteit in maatschappelijke praktijken wordt voor een periode van vijf jaar gefinancierd. Er is van 2015 tot 2017 een project aan deze leerstoel verbonden (€ 60.000 per jaar). Daarnaast is er langdurige financiering van de landelijke vereniging voor katholiek en christelijk Verus voor een onderzoekplaats bij dezelfde leerstoel (€ 25.000). Voor een promotieproject in de Praktische theologie (de rol van de kerk in de participatiemaatschappij) is inmiddels € 75.000 bijeengebracht.

Een overzicht en een voorstel voor de Meerjarenbegroting voor de jaren 2017-2020 is te vinden in Bijlage 6.

Bijlagen

1 Reactie opdracht GS Ede 2014-2015

Als reactie op de opdracht van de GS Ede 2014-2015, in het bijzonder artikel 61, kan het volgende worden gemeld:

Artikel 61

Besluit 4a: Toezicht houden op het bestuur van de Theologische Universiteit in nauwe samenwerking met de curatoren.

Zie het geheel van het Beleidsrapport en het verslag van curatoren in Bijlage 5.

Besluit 4b: Verantwoordelijkheid nemen voor de verdere strategische positionering van de Theologische Universiteit

Zie het separate rapport over de toekomst van de Theologische Universiteit en de deelname aan de Gereformeerde Theologische Universiteit.

Besluit 4c: Toezien op de goede voortgang van de processen internationalisering, de participatie in het Praktijkcentrum en de werving van aanvullende financiële middelen.

Zie het Beleidsrapport onder de onderdelen 'Internationalisering', 'Kennisvalorisatie' (vgl. tevens het rapport van het Praktijkcentrum), en 'Financiën en Beheer', inclusief Bijlage 6 – Meerjarenbegroting 2017-2020.

Besluit 4d: Tussentijdse rapportage m.b.t. de vorming van een breder Gereformeerd Theologisch Instituut.

In het voorjaar 2016 is overwogen de kerken te vragen een vervroegde synode bijeen te roepen. Toen bleek dat een dergelijke synode gelet op de complicaties in het proces niet opportuun was, is daarvan afgezien. De kerken zijn daarover geïnformeerd.

Besluit 5: Wijzigingen in de statuten.

Zijn opgenomen in de bijlagen in de Acta

Besluit 6: Meerjarenbegroting en plafond Universiteitsontwikkelingsfonds

Zie dit Beleidsrapport en meer specifiek Bijlage 6 – Meerjarenbegroting 2017-2020.

2 Concept besluiten GS Meppel 2017

Besluit 1:

het door de Raad van Toezicht uitgeoefende toezicht op het College van Bestuur, alsmede het verslag van Curatoren, goed te keuren en de Raad van Toezicht decharge te verlenen.

Besluit 2:

het door het College van Bestuur onder toezicht van de Raad van Toezicht gevoerde algemeen bestuur en beheer van de Theologische Universiteit goed te keuren.

Besluit 3:

het door het College van Bestuur gevoerde financieel beleid en beheer alsmede het daarop uitgeoefende toezicht door de Raad van Toezicht goed te keuren.

Besluit 4:

de (nieuw te benoemen) deputaten Raad van Toezicht te machtigen:

- a. in naam van de kerken toezicht te houden op het bestuur en het functioneren van de Theologische Universiteit volgens de WHW en het Statuut, dit in nauwe samenwerking met de commissie van curatoren die door de synode wordt benoemd;
- b. verantwoordelijkheid te nemen voor de strategische positionering van de universiteit.

Besluit 5:

het Statuut van de Theologische Universiteit te wijzigen zoals omschreven in Bijlage 3.

Besluit 6:

de bijdragen van de kerken voor de Theologische Universiteit in de jaren 2017 tot en met 2020 te bepalen op de bedragen zoals vermeld in de Meerjarenbegroting 2017-2020; wanneer de loonkostenontwikkeling daartoe aanleiding geeft, worden de bijdragen voor zover nodig aangepast op grond van de werkelijke uitkomsten.

Besluit 7:

1. Predikanten binnen de GKv zijn verplicht om na en in aansluiting bij hun initiële opleiding tijdens de jaren van hun actieve dienst post-initieel onderwijs te volgen. De kerkenraden zijn geroepen hen daartoe met tijd en financiële middelen geheel of gedeeltelijk te faciliteren.
2. De post-initiële vorming omvat in overeenstemming met de uitwerking in het voorgelegde rapport drie fasen:
 - a. Fase 1 (maximaal 2 jaar): mentoraat (via SKW) en terugkomdagen (4/ jaar – aanbieder: PIO/TUK))
 - b. Fase 2 (jaar 2-5): herneming van en voortbouwen op het profiel van de initiële opleiding (gemiddeld per jaar 4 EC voorgeschreven – 1 EC vrije ruimte, d.w.z. door predikant zelf samen te stellen) (aanbieder: PIO/TUK)
 - c. Fase 3 (jaar 6 en later): cycli van 5 jaar waarin het profiel van de initiële opleiding onderhouden wordt maar daarnaast verdiepende theologische scholing plaatsvindt (gemiddeld per jaar 3,5 EC voorgeschreven – 1,5 EC vrije ruimte) (aanbieder: PIO/TUK en anderen).
3. De post-initiële opleiding wordt aangeboden door de TU, waar mogelijk en wenselijk in samenwerking met andere geaccrediteerde aanbieders. De TU stelt het programma vast in de weg van een jaarlijks overleg met PV en SKW, waarbij ook de verlangens en feed back van kerkenraden en predikanten overwogen en verwerkt worden.
4. Registratie van behaalde punten vindt plaats door SKW en wordt zoveel mogelijk geautomatiseerd.

Gronden:

1. Predikanten zijn vanwege hun ambt geroepen tot levenslange vorming tot geschikt instrument van Christus' Geest, en tegelijk vergt hun professionaliteit in de huidige samenleving dat zij na een via een initiële opleiding verkregen startbekwaamheid een traject van levenslang leren aangaan.
2. Zowel predikanten zelf als kerkenraden dragen voor deze vorming verantwoordelijkheid. In de context van het Gereformeerde kerkverband vereist dit samenwerking in het kader van de beroepsvereniging, van SKW en van de TU.
3. De vrucht van de nadrukkelijke profilering van de predikantenopleiding aan de TUK als wetenschappelijke beroepsopleiding (met primaire aandacht voor de praktijken van het predikantschap en de persoonlijke vorming) verdient het behouden te blijven, en moet het blijvende kader vormen voor de noodzakelijke verdieping van theologische vakkennis.
4. Andere aanbieders van PIO kunnen specifieke kundigheden bezitten die het waard zijn te benutten, terwijl samenwerking synergievoordelen oplevert.

5. SKW combineert een specifiek kerkverbandelijk karakter en deskundige betrokkenheid op predikanten met de nodige objectiviteit en afstand en vormt daarom de aangewezen instantie om behaalde PIO – punten te registreren.

3 Voorstel wijziging Statuut TU Kampen

Algemeen

In de periode sinds de GS Ede 2014-2015 zijn er opnieuw door diverse oorzaken en redenen aanpassingen nodig in het Statuut van de TU. Hieronder volgen per te wijzigen artikel eerst de huidige tekst, vervolgens de nieuwe voorgestelde tekst en de motivering voor de wijziging.

Specifieke wijzigingen

Wij stellen voor om de voorstellen voor wijzigingen goed te keuren:

1. Artikel 19.1

Huidige tekst:

De senaat bestaat uit de gewoon hoogleraren.

Voorgestelde tekst:

De senaat bestaat uit de gewoon en buitengewoon hoogleraren.

Motivering:

In het statuut komt de buitengewoon hoogleraar op een aantal plaatsen voor en vervult hij een door de universiteit zelf gecreëerde en bekostigde leerstoel. Om die reden is het logisch dat de betrokkenen niet alleen lid zijn van de senaat maar ook stemrecht hebben.

2. Artikel 19.2

Huidige tekst:

Buitengewoon hoogleraren, bijzonder hoogleraren, evenals universitair hoofddocenten en universitair docenten in volledige of niet volledige dienst kunnen op uitnodiging van de rector de vergaderingen van de senaat bijwonen en hebben daar adviserende stem.

Voorgestelde tekst:

Bijzonder hoogleraren, evenals universitair hoofddocenten en universitair docenten in volledige of niet volledige dienst kunnen op uitnodiging van de rector de vergaderingen van de senaat bijwonen en hebben daar adviserende stem.

Motivering:

vloeit voort uit de motivering bij artikel 19.1 omdat buitengewoon hoogleraren stemgerechtigd lid van de senaat zijn.

3. Artikel 25.3

Huidige tekst:

De gewoon hoogleraren, buitengewoon hoogleraren, universitair hoofddocenten en universitair docenten, hetzij met een aanstelling voor onbepaalde tijd hetzij met een aanstelling voor bepaalde tijd, zullen bij aanstelling een door de generale synode vastgesteld ondertekeningsformulier tekenen als blijk van instemming met de leer van de Heilige Schrift, zoals die in de belijdenisgeschriften van de kerken is samengevat, en van hun bereidheid om deze zuivere leer te onderwijzen en tegen dwalingen te verdedigen.

Voorgestelde tekst:

De gewoon hoogleraren, buitengewoon hoogleraren, universitair hoofddocenten en universitair docenten, hetzij met een aanstelling voor onbepaalde tijd hetzij met een aanstelling voor bepaalde tijd, zullen bij aanstelling een door de generale synode vastgesteld bindingsformulier tekenen als blijk van instemming met de leer van de Heilige Schrift, zoals die in de belijdenisgeschriften van de kerken is samengevat, en van hun bereidheid om deze zuivere leer te onderwijzen en tegen dwalingen te verdedigen.

Motivering:

Door Deputaten Kerkorde is ons gevraagd om in elk geval het woord ondertekeningsformulier te vervangen door bindingsformulier, de term die ook in de huidige kerkorde wordt gebruikt. In goed overleg met hen zijn wij ook tot een nieuwe formulering van het bindingsformulier gekomen die goed aansluit bij de bedoeling van het formulier in relatie tot de werkzaamheden aan de universiteit. Dit bindingsformulier treft u hieronder aan als Bijlage 3.1

3.1 Bindingsformulier zoals bedoeld in artikel 25.3

BINDINGSFORMULIER

Voor docenten aan de Theologische Universiteit die in vaste dienst staan.

Wij ondergetekenden, docenten in vaste dienst aan de Theologische Universiteit van De Gereformeerde Kerken in Nederland, verklaren van harte in te stemmen met de leer van de Bijbel, zoals die door de Gereformeerde Kerken in Nederland wordt beleden in de Nederlandse Geloofsbelijdenis, de Heidelbergse Catechismus en de Dordtse Leerregels.

Wij beloven de kerken voor te gaan in het spreken en leven vanuit dit ene evangelie.

Wij beloven de waarheid van Gods woord openlijk uit te dragen, en te handhaven tegenover misleidende denkbeelden die binnen de kerk of uit de wereld opkomen

Wanneer wij op een onderdeel van de leer verschil ervaren tussen de leer van de Bijbel en de inhoud van de genoemde belijdenisgeschriften, en onze moeite niet kan worden weggenomen, zullen wij onze bezwaren ter beoordeling voorleggen aan de bevoegde instanties binnen de Theologische Universiteit en de kerkelijke vergaderingen.

Wanneer er vragen rijzen over onze eigen opvattingen of gedragingen, zijn wij eveneens bereid om ons tegenover de bevoegde instanties binnen de Theologische Universiteit en de kerkelijke vergaderingen te verantwoorden.

Wij zullen ons in beide gevallen houden aan de aanwijzingen van de bevoegde instanties binnen de Theologische Universiteit en de kerkelijke vergaderingen.

Datum en ondertekening.

4 Voorstel aanpak post-initiële opleiding

Post-initiële vorming

Dit deelrapport wil een voorstel aan de Generale Synode van Meppel 2017 onderbouwen om te komen tot een verplichte post-initiële opleiding (PIO) voor predikanten binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt). Het is voorbereid door een commissie met vertegenwoordigers uit de kringen van de Theologische Universiteit Kampen (TU), Steunpunt *KerkenWerk* (SKW) en de Predikantenverenigingen (PV) en met enkele marginale aanvullingen overgenomen door het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van de TU. Het kent de volgende onderdelen. Eerst gaan wij in op de vraag waarom PIO nodig is. In dat kader formuleren wij enkele uitgangspunten van waaruit het voorstel is gedacht (hoofdstuk 1). Vervolgens komt aan de orde voor welke doelgroep PIO bestemd is en besteden wij aandacht aan de vraag of en in hoeverre PIO verplicht moet zijn (hoofdstuk 2). Daarop volgt een overzicht van de inhoud van PIO (hoofdstuk 3). Dat thema wordt gevolgd door een bespreking van de verantwoordelijkheidsstructuur rond PIO, waarbij wij ook kijken naar de mogelijkheden om met andere aanbieders van post-initiële theologische vorming samen te werken en naar de wenselijkheid van inspraak (hoofdstuk 4). Ten slotte bieden wij een concept-besluittekst aan (hoofdstuk 5).

1. Noodzaak en uitgangspunten van post-initieel theologisch onderwijs voor predikanten

Levenslang leren

Post-initieel theologisch onderwijs voor predikanten volgt uit een vandaag gangbare onderwijsvisie, die ook binnen de Theologische Universiteit Kampen (TUK) bestaat, en de daarop gebouwde inrichting van opleidingen. Daarbij staat het inzicht centraal dat een opleiding een afgestudeerde niet voorziet van een voorraad kennis en vaardigheden die hem of haar ‘volleerd’ maken en voldoende zijn voor de rest van de loopbaan. Een opleiding geeft startbekwaamheid en veronderstelt dat deze in de daarop volgende jaren van beroepsuitoefening wordt onderhouden, aangepast aan veranderende omstandigheden, en uitgebouwd en verdiept vanuit de interactie met de (ambtelijke) beroepspraktijk. Dat impliceert dat gerichte en deskundige vorming ook na afronding van een studie nodig blijft. In verbinding met dit beginsel staat bovendien het uitgangspunt van ‘levenslang leren’ dat momenteel in de breedte van de samenleving en in alle professionele contexten wordt aangehangen en toegepast. Een professional kan zijn functie alleen maar adequaat uitvoeren wanneer hij zich tegelijk committeert aan een begeleidend leerproces dat permanent aan zijn functieervulling gekoppeld blijft. Dit geschetste patroon van startbekwaamheid met een daarop volgende proces van levenslang leren dient ook van toepassing te zijn op de predikant. Het werk als predikant binnen de kerken kent drie componenten: een ambtelijke, een professionele, en een persoonlijke.⁴

- In de eerste plaats impliceert het bijzondere geestelijke karakter van het werk het besef dat een predikant ook in de dienst aan God nooit uitgeleerd zal zijn. Steeds weer en steeds meer heeft hij het nodig zich te laten vormen tot geschikte instrument van de Geest.
- In de tweede plaats gelden predikanten in de huidige samenleving als professionals, wat met zich meebrengt dat zij zich niet kunnen onttrekken aan de voor dergelijke functies geldende vereisten.
- Ten derde vraagt de huidige professionele beroepsuitoefening steeds meer van de persoon. Niet alleen met gaven, vaardigheden en competenties, maar ook met wie hij als persoon is, moet de predikant zijn vak inhoud geven. Als persoon is hij zijn eigen instrument.

Sinds ongeveer 10 jaar is ook de opleiding van theologen/ predikanten in Kampen volgens dit inzicht ingericht. De opleiding streeft naar startbekwaamheid en beseft dat zij niet in staat is op alle terreinen van de theorie en praktijk van het predikantschap eens en voorgoed alles mee te geven wat een voorganger gedurende zijn loopbaan nodig zal hebben. Evenals andere – ook theologische –

⁴ Vgl. Heitink, *Praktische theologie. Geschiedenis – theorie – handelingsvelden* (Kampen: Kok 1993), 293-306.

opleidingen, veronderstelt de Kamper predikantsopleiding een daarna volgend traject van levenslang leren en van gerichte en planmatige theologische vorming. Daarmee is de noodzaak van post-initiële vorming van predikanten gegeven.

Vanaf de cursus 2016-2017 is het noodzakelijk in deze post-initiële opleiding nieuwe stappen te zetten. Dan zullen de eerste afgestudeerden uitstromen van de geheel vernieuwde kamper bachelor- en master-opleidingen. Juist deze vernieuwde opleidingen zijn bewust opgezet vanuit de genoemde beginselen. Dat maakt dat de altijd al aanwezige noodzaak van voortgaande vorming zeker nu aan de orde is. Juist deze afgestudeerden – en de lichten die vanaf nu zullen volgen – moeten een traject van post-initiële theologische vorming aangeboden krijgen dat past bij de ingezette onderwijskundige en inhoudelijke leerlijnen in het initiële programma van de TUK.

Een wetenschappelijke beroepsopleiding

Een post-initiële opleiding moet zinvol aansluiten bij en voortbouwen op de initiële opleiding. Daarom is het van belang om hier ook enkele basisprincipes van de initiële opleiding (dus de vernieuwde predikantsmaster zelf) naar voren te halen. Deze in het vervolg genoemde kernpunten zullen uitgangspunt moeten vormen voor de post-initiële opleiding.

Het belangrijkste basisprincipe bij de nieuwe predikantsmaster is dat deze is ingericht als een ‘wetenschappelijke beroepsopleiding’ en minder dan voorheen een algemene theologische wetenschappelijke opleiding inhoudt. Dit betekent bijvoorbeeld dat het niet in de eerste plaats gaat om het aanleren van de klassieke theologische vakken (Bijbelvakken, Systematische theologie, Kerkgeschiedenis etc. – ‘teaching a discipline’). De concrete velden (tegenwoordig wel aangeduid als ‘praktijken’) waarop een predikant werkzaam moet zijn (prediking, catechese, pastoraat etc.) gelden als richtinggevend voor de opleiding en de inhouden van de genoemde vakken worden in dienst daarvan aangeboden, zo mogelijk in een geïntegreerde vorm (‘teaching a practice’).

Daarbij is de taak van de voorganger beschreven als het betrouwbaar en trefzeker kunnen vertolken van het evangelie in de context van vandaag en tegelijk het kunnen duiden van die context en van het leven van mensen in het licht van het evangelie. Om daartoe in staat te zijn moet de voorganger zelf gevormd worden als mens van het evangelie en als christen in de hedendaagse context.

In verbinding daarmee is er in de nieuwe predikantsmaster doorlopend aandacht voor de praktijken waarbinnen een predikant functioneert en voor praktische vorming en stage-activiteiten. Zo wordt er meer en nadrukkelijker aandacht besteed aan het leren preken en voorgaan in kerkdiensten.

Daarnaast ligt een grote nadruk op de vorming van de persoon, zowel wat betreft de beroepshouding als wat betreft de meer persoonlijke eigenschappen. Bovendien is de predikantsopleiding ingebed in een traject van spirituele vorming. Van belang is ook het beginsel dat een student uiteindelijk zelf verantwoordelijk is voor zijn of haar leerproces. Meer dan in het verleden ligt de nadruk op actiegericht leren, waarbij de theorie niet los van participatie in een praktijk wordt overgedragen en toegeëigend.

De bedoeling van dit alles is niet om de concrete vakbeheersing onder te waarderen. De predikant moet juist opereren vanuit wetenschappelijk verantwoorde vakkennis en een academisch denk- en werkniveau ten toon spreiden. Maar deze vormen geen doelen op zichzelf en evenmin wordt het aan de aanstaande predikant zelf overgelaten om deze vakkennis te betrekken op de beroepspraktijk. Zij komt zoveel mogelijk in verbinding met de praktijkvelden aan de orde. Vergeleken met vroeger betekent dit onontkoombaar dat in de omvang van deze strikt disciplinaire kennis een zekere vermindering plaatsvindt. Juist daarbij moet echter het beginsel van levenslang leren in rekening gebracht worden. Startbekwaamheid vergt een meer praktijkgerichte en geïntegreerde aanpak en veronderstelt levenslange voortgaande vorming waarin ook de theologische vakkennis, mede in relatie tot de ervaren praktijk van het voorganger-zijn, volle aandacht blijft ontvangen en dus blijft toenemen. In aanvulling op deze met de initiële opleiding verbonden uitgangspunten is voor PIO een krachtige doorontwikkeling van digitale onderwijsvormen en afstandsonderwijs van belang (zoals nu al bij AKZ+). Dat bevordert interactie en kennisgeving, vergroot het bereik van het onderwijs en verlaagt de drempel om deel te nemen.

2. Doelgroep en verplichting

Doelgroep

Uit het voorgaande hoofdstuk volgt dat in beginsel alle dienstdoende predikanten binnen de GKv de doelgroep van PIO vormen. Ook van degenen die hun opleiding volgden in een periode dat de nu geldende visie op leren nog niet bestond, kan immers gesteld worden dat een professionele uitoefening van hun taak niet mogelijk is zonder voortgaande vorming. Ook hun opleiding uit een eerdere periode zouden wij met de nu geldende inzichten beschouwen als destijds gericht op startbekwaamheid en ook voor hen geldt dat de context waarbinnen zij opereren voortdurend in beweging is. Datzelfde geldt van de ontwikkeling van het praktijkveld van het predikantswerk en het vakgebied theologie. Bovendien is het geestelijke beginsel van niet aflatende vorming tot geschikt instrument van de Geest ook op hen van toepassing.

In overeenstemming daarmee is dan ook al enkele jaren geleden ingezien dat voortgaande theologische vorming voor alle predikanten nodig is. De synode van Leusden (1999) besloot om ‘tegenmoet te komen aan de verzoeken van de particuliere synoden van Groningen, Friesland, Overijssel en Holland-Zuid en uit te spreken dat het nodig is dat er structureel werkbegeleiding en nascholing komt van predikanten...’. Het deputaatschap dienst & recht (D&R) kreeg van de GS Amersfoort 2005 de opdracht om contact op te nemen met de TUK om naar de mogelijkheden van ‘permanente educatie’ te kijken om te kunnen werken aan de ‘deskundigheidsbevordering van alle predikanten’ en die uit de sfeer van de vrijblijvendheid te halen. Hieruit is de huidige Permanente Educatie Predikanten (PEP) als vorm van (niet verplichte) post-initiële opleiding voortgekomen. De predikantenvereniging legde de noodzaak van blijvende vorming vast in de beroepscode die men aannam. Het Steunpunt Kerkenwerk gaat ervan uit in de begeleiding van predikanten. Ook binnen de PKN geldt dit principe. PIO zet dan ook de al sinds 2007 bestaande PEP in beginsel voort. In 2015 sprak het Curatorium van de TU uit dat het belangrijk is om deelname aan de PEP minder vrijblijvend te maken en meer in lijn met wat gebruikelijk is binnen de PKN.

Tegelijk dwingt het feit dat in 2016 de eerste lichting afgestudeerden de nieuwe predikantsmaster afrondt, wel tot aanpassing en tot een gerichtere aanpak van deze voortgaande vorming. Meer dan bij het wat toevallige aanbod van de huidige PEP is het nodig bewust en planmatig aan te sluiten bij de initiële opleiding. Dat pleit ervoor bij de opzet van PIO uit te gaan van de nu bestaande master en een programma te ontwikkelen dat gericht is op planmatige theologische vorming van nieuwe lichten predikanten vanaf 2016. In beginsel kunnen ook andere predikanten daaraan deelnemen. PIO en PEP richten zich zo samen op het totaal van wat er aan nascholing voor zowel junior- als seniorpredikanten nodig en wenselijk is. Uiteindelijk zullen beide wellicht grotendeels met elkaar kunnen integreren.

Verplichting

Bij het voorgaande past ook een gedifferentieerde omgang met een (in dit rapport bepleit) verplicht karakter van PIO/PEP. In beginsel is PIO/PEP voor alle predikanten een verplichting. Dat volgt uit de met de professie en het ambt gegeven roeping tot voortgaande vorming, en uit de vigerende inzichten op onderwijs in de huidige context. Bovendien is het uitgesproken door de PV. Plaatselijke kerkenraden zijn ervoor verantwoordelijk dat hun predikanten deze roeping niet verwaarlozen en moeten daarop toezien en hen (wat betreft tijdruimte en financiële middelen) in staat stellen om daaraan te voldoen, zoals door het Steunpunt Kerkenwerk in de regelingen is vastgelegd (zie concept-regeling Predikantszaken 2016, artikel 14.1 en artikel 14.2).

Daarop voortbouwend hebben de kerken zich op de al genoemde GS Amersfoort 2005 ook uitgesproken voor een meer formeel verplicht karakter. Aan die uitspraak is echter nooit vervolg gegeven in de vorm van concrete afspraken of regelingen. Nu er aanleiding bestaat PIO formeler op te zetten, lijkt het een geschikt moment dit beleid voort te zetten en deze intentie te effectueren.

Tegelijk is het verstandig de meer formele structurering van deze verplichting geleidelijk door te voeren. Daarbij biedt aansluiting bij de doorontwikkeling van PIO voor vanaf 2016 afstuderende aanstaande predikanten de meest logische route. Vanaf 2016 zou het vast te stellen PIO-programma formeel verplicht moeten worden voor alle (aanstaande) predikanten die afstuderen en beginnen.

Daartoe is nodig dat er in aansluiting aan de predikantsmaster een doordacht studieprogramma wordt ontwikkeld en een aantal studiepunten wordt vastgesteld dat per jaar behaald dient te worden. Deze punten dienen officieel geregistreerd te worden en centraal bijgehouden. Er moet ook een vorm van toezicht daarop worden ontwikkeld. Dit systeem zal ertoe leiden dat langzamerhand de verplichting van PIO/Pep voor alle dienstdoende predikanten vanzelf spreekt.

3. Inhoud van PIO; uitgangspunten en uitwerking

Uitgangspunten

De noodzakelijke aansluiting bij de principes van de nu bestaande predikantsmaster bepaalt voor een belangrijk deel de uitgangspunten voor de concrete invulling van de vorming. De nieuwe predikantsmaster is sterk gericht op de praktijkvelden van het predikantswerk en op spirituele, professionele en persoonlijke vorming en minder discipline-georiënteerd. Die lijn moet in PIO herkenbaar worden doorgetrokken. Dat betekent dat een 'compensatie-model', waarbij PIO compenseert wat vakinhoudelijk in de master ontbreekt, moet worden afgewezen. Een compensatiemodel zou inhouden dat PIO haar kracht juist wel in dat laatste zoekt en vooral theologische verdieping aanbiedt in de concrete vakgebieden (systematische theologie, kerkgeschiedenis, Bijbelvakken etc.). Hoewel op het eerste gezicht misschien logisch, zou dit inconsequent zijn en betekenen dat de beginselen die met het oog op de beroepspraktijk in de master zijn geadopteerd in die beroepspraktijk zelf weer gerelativeerd worden.

Het is veeleer van belang dat de accenten die in de predikantsmaster zijn aangebracht in de PIO worden volgehouden en uitgebouwd. Wel kan daarbij een geleidelijke verschuiving optreden. Hoe sterker een beginnende predikant geworteld raakt in de praktijk en hoe gewoner voor hem persoonlijke, spirituele en beroepsmatige vorming worden, des te meer de aandacht voor dergelijke aspecten het karakter van 'onderhoud' kunnen krijgen. In deze vervolgfase wordt het risico dan ook kleiner dat specifieke discipline-gerichte aandacht voor de theologische vakken een eigen leven gaat leiden en niet in de persoon en de praktijk van diens werk geïntegreerd wordt. In de eerste jaren van een beginnende predikant moet daarom de praktijkgerichte wetenschappelijke beroepsopleiding die de master is, worden bevestigd en voortgezet. Parallel daaraan kan vervolgens onderwijs op het gebied van de disciplinaire vakkennis toenemen. Voor deze insteek bestaat ook een praktisch-psychologische reden. Het risico is niet denkbeeldig dat een beginnend predikant juist op het vlak van de genoemde persoonlijke, spirituele en op beroepshouding gerichte aspecten extra druk ervaart en in de praktijk, ook onder invloed van de gewoonten en verwachtingen binnen een gemeente, gemakkelijk prijsgeeft wat in de context van de opleiding op deze gebieden is aangeleerd. Dat pleit voor een nadrukkelijke herneming en voortzetting van juist deze aspecten van de opleiding in de eerste jaren.

Een belangrijke aanvullende overweging is dat een startend predikant in zijn eerste jaren de handen vol heeft aan het maken van een begin met het veelzijdige werk. In deze fase wordt bovendien gestart met het (kerkelijk georganiseerde) mentoraat. Daarvoor moet hij de ruimte krijgen, wat tot de conclusie leidt dat PIO niet onmiddellijk met grote intensiteit dient te beginnen. Pas wanneer er een zekere balans is gevonden, komen er tijd en energie om de voortgezette vorming ter hand te nemen. Dit kan concreet gemaakt worden door tijdens de twee eerste predikantsjaren de PIO te beperken tot twee speerpunten: a. het volgen van een traject van mentoraat; en b. enkele terugkomdagen waarop (vooral kerkrechtelijke) praktijkvragen kunnen worden ingebracht en behandeld. Aan het einde van deze eerste fase kan dan in samenspel met de mentor ook worden vastgesteld waar bij de betreffende predikant, naast de algemene vorming die vervolgens wordt aangeboden, specifieke lacunes en vormingsbehoeften liggen. In het licht daarvan kunnen leerdoelen worden vastgesteld. Deze kunnen mee richting gevend worden voor een daarna volgend breder traject van PIO.

Ook dat vervolgetraject na het eerste volledige predikantsjaar kan in tweeën worden gesplitst. In een eerste fase ligt de nadruk op stof die de opleiding in aansluiting bij de predikantsmaster aan alle predikanten gelijkelijk aanbiedt, met daarnaast een relatief beperkte ruimte voor vrije keuze en invulling. In een tweede traject is de predikant in zijn beroepsuitoefening verder gerijpt en kan de verhouding juist omgekeerd worden. De opleiding biedt dan een aantal keuzemogelijkheden naast

elkaar aan en in veel mindere mate een voor allen gelijke route. Bovendien wordt in deze fase de vrije ruimte groter. Bij het invullen daarvan en ook van het keuzemenu kan behalve naar de PIO van de TUK ook gekeken worden naar andere aanbieders. Om de aansluiting bij het predikantsprofiel en de bij de opleiding aansluitende accenten recht te doen, wordt een ondergrens aangehouden van het aantal punten cursusaanbod dat bij de PIO/TUK moet worden afgenomen. Deze laatste fase komt overeen met de huidige PEP. Om ook in deze periode structuur aan te brengen in zowel het aanbod aan cursussen als de registratie van PIO verdient het aanbeveling in deze laatste fase te opereren met cycli van vijf jaar. Bij dit alles wordt rekening gehouden met de algemeen geldende universitaire norm voor nascholing, die neerkomt op ruim 5 EC per jaar (144 uur, 1 EC=28 uur).

Een uitgangspunt van een andere orde is dat de kosten van PIO in beginsel betaald moeten kunnen worden uit de leselden van de cursusteelnemers.

Uitwerking

Het voorgaande leidt tot de volgende concrete uitwerking van PIO. PIO omvat achtereenvolgens drie fasen:

- de eerste fase (van ten hoogste twee jaar) waarin de beginnende predikant ruimte ontvangt om aan de nieuwe situatie te wennen,
- het derde tot en met vierde/vijfde jaar waarin de gerichte voortzetting van de initiële opleiding plaatsvindt, en
- de periode vanaf jaar 5/6 waarin (in cycli) de vorming wordt voortgezet met meer nadruk op de theologische disciplines en met meer keuzeruimte en vrije ruimte.

Onderstaand schema maakt duidelijk hoe de daadwerkelijke uitwerking wordt. Na de vanzelfsprekende kolommen waarin aanbod en cursusinhouden worden genoemd, volgen achtereenvolgens een kolom die het tijdsbeslag aangeeft, een kolom waarin duidelijk wordt of het betreffende PIO-onderdeel al dan niet verplicht is, en een kolom die bepaalt of een onderdeel alleen bij de TU Kampen kan worden behaald of ook elders.

<i>Fase</i>	<i>Jaar</i>	<i>Aanbod</i>	<i>Inhouden</i>	<i>Tijdsbeslag/ jaar</i>	<i>Ver- plicht?</i>	<i>TUK?</i>
1	1-2	Mentoraat		doorgaand	Ja	Ja
		Terugkomdagen	Casusbespreking (Kerkrecht, Praktische Theologie)	4 dag-delen	Ja	Ja
2	3-5	Mentoraat				
		Beroepshouding	Spiritualiteit Communicatieve vaardigheden/ presentatietechnieken Persoonlijke vorming (identiteit, zelfreflectie, verslavinggevoeligheid ed. Leiderschapstijlen Conflictbegeleiding en mediation Beleidsontwikkeling en veranderstrategieën Waarderend onderzoeken Time-management	2 EC	Ja	Ja
		Voortzetting mastermodules	Verkondigen en vieren Zorgen en begeleiden Leiden en leren Missionaire gemeente Kerk en samenleving Kerkrecht	0,5 EC	Ja	Ja
		Disciplines	6 theologische zwaartepunten	0,5 EC	Ja	Ja

			Urgente/ actuele thema's			
		Verplichte vrije ruimte	Supervisie/ intervisie Vrije extra keuze uit bovenstaand aanbod Studiepakket samen te stellen door predikant	2 EC	Ja en keuze-ruimte	Vrij
3	6	(cycli van 5 jaar)				
		a.Beroepshouding	Spiritualiteit Communicatieve vaardigheden/ presentatietechnieken Persoonlijke vorming (identiteit, zelfreflectie, verslavingsgevoeligheid e.d.) Leiderschapsstijlen Conflictbegeleiding en mediation Beleidsontwikkeling en veranderstrategieën Waarderend onderzoeken	Voor a t/m c: per vijf jaar 15 EC= per jaar 3 EC	Ja en keuze-ruimte	Vrij
		b.Voortzetting mastermodules	Verkondigen en vieren Zorgen en begeleiden Leiden en leren Missionaire gemeente Kerk en samenleving Kerkrecht		Ja en keuze-ruimte	Min. 0,5 EC
		c.Disciplines	Update theologie 6 theologische zwaartepunten Urgente/actuele thema's		Verplicht/ keuze-ruimte	Min. 0,5 EC
		Vrije ruimte	Supervisie/ intervisie Vrije extra keuze uit geaccrediteerd aanbod Studiepakket samen te stellen door predikant	Per vijf jaar 10 EC= per jaar 2 EC	Vrij	Vrij

4. Verantwoordelijkheidsstructuur, andere aanbieders en inspraak

Verantwoordelijkheidsstructuur

In overeenstemming met het beginsel van professionaliteit en tevens met de opzet van de initiële opleiding is in eerste instantie de predikant zelf verantwoordelijk voor zijn voortgaande vorming. Tegelijk is zijn kerkenraad mee verantwoordelijk, zowel waar het gaat om het faciliteren van de predikant voor diens vorming als met betrekking tot de bewaking van de kwaliteit van diens werk vanuit het gezichtspunt van het belang van de gemeente. Zowel de predikant zelf als de kerkenraad functioneren daarbij in bovenplaatselijke kaders. Predikanten vormen samen een predikantenvereniging, die een ontwikkeling doormaakt in de richting van een volwaardige beroepsvereniging. Eén van de kenmerken van een dergelijke beroepsvereniging behelst het waarborgen van de kwaliteit van de professie. Het is wenselijk dat predikanten binnen hun vereniging een systeem van zelfverplichting en onderling toezicht handhaven waarin ook de PIO een plaats inneemt. Het verdient aanbeveling dat de kerken (via de Generale Synode) daarop bij de PV aandringen. Tegelijk zou het onvoldoende zijn wanneer de structuur rond PIO zich daartoe zou beperken. Alleen al het feit dat lidmaatschap van de predikantenvereniging niet verplicht is en dat ook feitelijk niet alle predikanten daarbij aangesloten zijn, illustreert dat. Daarom is het nodig dat ook de

kerkenraden zelf via de kanalen van het kerkverband een verantwoordelijkheid voor PIO op zich nemen.

Daarbij dringen twee parallelle routes zich op. De kerken hebben de opleiding tot predikant samen geregeld door een theologische universiteit te onderhouden. Het ligt voor de hand dat zij deze instantie machtigen, opdragen en faciliteren om de PIO ter hand te nemen. Daarvoor pleit niet alleen de daar aanwezige deskundigheid maar ook de natuurlijke aansluiting aan de initiële opleiding die daardoor mogelijk wordt. Tegelijk behartigen de kerken de regelingen rond het ambt en de professie van predikant gezamenlijk via deputaten en een Steunpunt Kerkenwerk (SKW). Aangezien daar ook al zaken als mentoraat, werkbegeleiding, mobiliteitsproblematiek, conflicthantering en dergelijke belegd zijn ligt het voor de hand SKW ook bij PIO te betrekken. SKW vormt ook een voor de hand liggende instantie om de studiepunten van predikanten te registreren. Omdat predikanten niet alleen via de TU hun punten voor PIO kunnen behalen (zie onder), is het verstandig om niet de verschillende aanbieders van onderwijs maar de predikanten zelf de verantwoordelijkheid te geven om hun behaalde punten te laten registreren. Daartoe zou een eenvoudig geautomatiseerd systeem ontwikkeld kunnen worden.

De routes waarlangs kerkenraden en predikanten PIO bovenplaatselijk kunnen inkaderen (TU, SKW en PV) vereisen een uitspraak van de Generale Synode waarin de al in 2005 verwoorde verplichting tot PIO wordt bevestigd en geconcretiseerd in een globaal vormingstraject. Deze uitspraak zou bovendien de taak van de TU moeten formuleren, en SKW en PV moeten verzoeken om medewerking. Tussen SKW, PV, TU en PIO/PEP is vervolgens minstens een jaarlijks overleg nodig om voortgang en inhoud te bespreken.

Andere aanbieders

Bij het beginsel dat een predikant zelf verantwoordelijk is voor zijn vorming past dat hij vrij is deze ook langs eigen wegen te organiseren. Dat geldt in ieder geval voor de vrije ruimte in het programma maar ook de verplichte accenten binnen de vorming kunnen vaak bij meer dan één aanbieder worden opgedaan. In beginsel moeten andere aanbieders geaccrediteerd zijn. Eventueel is het denkbaar dat bij alternatieve aanbieders een marginale toetsing plaatsvindt van profiel en kwaliteit van het aanbod, om te waarborgen dat de gewenste vorming ook langs die route behaald wordt. Het verdient aanbeveling deze toetsing te leggen bij de primaire aanbieder van PIO, te weten de TUK, in overleg met de PV en SKW.

Daarnaast is het wenselijk dat tussen de verschillende aanbieders van PIO (uit meerdere kerkelijke tradities) zoveel mogelijk synergie tot stand komt. Het is onnodig zaken dubbel te doen, terwijl bovendien een helder zicht op de kracht en zwakte over en weer kan bijdragen aan optimale vorming. Het ligt voor de hand ernaar te streven dat in het kader van de nieuw te vormen GTU zoveel mogelijk wordt samengewerkt met de CGK en de NGK. Daarnaast kent ook de PThU een royaal aanbod van PIO en bezit deze instelling op tal van terreinen een eigen specifieke expertise. Zonder te vergeten dat elk van beide instellingen via PIO ook gelden moet binnenhalen, kan gesteld worden dat het wenselijk is dat TUK (eventueel GTU) en PThU op dit punt waar mogelijk van elkaar profiteren.

Het bovenstaande programma is ontwikkeld in samenspel tussen PV (predikantenvereniging), SKW en TUK. Gezien de geschetste betrokkenheid en verantwoordelijkheid van deze drie instanties is het wenselijk dat het programma voor PIO ook in de toekomst in grote lijnen in de onderlinge wisselwerking tussen die drie tot stand komt. Daartoe is een (minstens) halfjaarlijks overleg nodig. Tegelijk is het van belang om niet alleen via smalle vertegenwoordiging maar ook meer rechtstreeks te vragen om meedenken en inspraak vanuit de direct betrokkenen. Daarbij gaat het om plaatselijke gemeenten (kerkenraden) en om predikanten zelf. Bij deze laatste groep moet bovendien onderscheid gemaakt worden tussen de waarnemingen en behoeften van pas afgestudeerde, meer gevestigde en ervaren predikanten. Omdat PIO in de onderhavige voorstellen ontwikkeld wordt voor de lichteningen nieuwe predikanten die de nieuwe predikantsmaster hebben afgerond, was het nog niet mogelijk de plannen te maken in het licht van dergelijke ervaringen. De nieuwe masteropleiding zelf is wel ontwikkeld na brede consultatie van werkveld en direct betrokkenen en vooralsnog zijn de beginselen

die daaruit voortkwamen ook benut bij het opzetten van dit plan voor PIO. Zodra de eerste lichten van deze nieuwe opleiding enkele jaren in de praktijk werkzaam zijn geweest, moeten juist zij en hun kerkenraden geconsulteerd worden op wensen en lacunes. Bovendien is het gezien het feit dat in fase drie van PIO ook de huidige PEP voor predikanten van de eerdere opleidingen betrokken is, aanbevelenswaardig de vijfjarenprogramma's voor fase 3 mee in het kader van een bredere raadpleging van predikanten en kerkenraden te ontwikkelen.

5. Concept-besluittekst

Zie Bijlage 2, Besluit 7.

Een voorstel voor een nieuwe formulering van artikel D.14 van de Generale regeling predikantszaken waarin deze besluiten zijn verwerkt, is gecommuniceerd met deputaten kerkorde.

Leden van de werkgroep

Sijtske van Delden (SKW)
Siebe Poutsma (SKW)
Henk van Hemmen (PV)
Henco Lopers (PV)
William den Boer (TUK-PEP)
Ad de Bruijne (TUK)
Hans Schaeffer (TUK)

5 Verslag Curatorium

Samenstelling

Het huidige curatorium bestaat na de beslissing op de GS Ede 2014 uit: B.M. Balk, A.G. Bruijn, B.C. Buitendijk, A.M. de Hullu en C.G. Kruse. In de vacature, ontstaan door het overlijden van A. van Houdt, werd voorzien door de benoeming van P. van den Berg. Het moderamen bestaat uit Kruse, voorzitter, Buitendijk, secretaris en De Hullu, assessor.

Zorg voor confessioneel en wetenschappelijke karakter

Curatoren hebben o.a. bijzondere aandacht gegeven aan kennisuitwisseling. Ze hebben gesprekken gevoerd met dr. H. Geertsema (Praktijkcentrum), met rector prof. dr. M. te Velde en de projectleider van AKZ+, dr. W.A. den Boer, en met dr. J.H.F. Schaeffer (Praktijkcentrum) over kennisuitwisseling in het algemeen, het Praktijkcentrum, de PEP, de postinitiële opleiding en AKZ+.

Curatoren hebben daarnaast de verschillende onderdelen van de kennisuitwisseling bestudeerd. Dit alles resulteerde in een rapport met bevindingen en aanbevelingen onder de titel 'Rapport waarnemingen en aanbevelingen met betrekking tot kennisuitwisseling', aangeboden aan de Raad van Toezicht en het College van Bestuur.

Curatoren hechten groot belang aan een goed en passend post-initieel onderwijs voor beginnende predikanten. Daarover hebben ze een 'Notitie post-initiële opleiding' geschreven.

Curatoren hebben een aantal publicaties van docenten gelezen en globaal besproken.

Betrokkenheid bij academische plechtigheden en andere publieke bijeenkomsten

Een aantal curatoren was getuige van de promoties van dr. Steven van den Heuvel, dr. Bart van Egmond en van dr. Ab van Langevelde en van de erepromotie van dr. Maasaki Suzuki.

Ze hebben de opening van de lessen bijgewoond en waren vertegenwoordigd bij het afscheid van achtereenvolgens prof. dr. B. Kamphuis, prof. dr. M. de Velde en van prof. dr. F. van de Pol. Ook bij de inauguratie van prof. dr. T. A. Boer op de Lindeboomleerstoel en de intrede van prof. dr. R. Kuijper als nieuwe rector van de waren curatoren aanwezig.

Instemming met benoemingen

Curatoren hebben desgevraagd ingestemd met de benoeming van respectievelijk prof. dr. E.A. de Boer tot gewoon hoogleraar kerkgeschiedenis en drs. J.J.A. Colijn als docent ten behoeve van de MIRT.

Gereformeerde Theologische Universiteit

De rector heeft curatoren in hoofdlijnen op de hoogte gehouden van het proces op weg naar de GTU. Curatoren zijn betrokkenen bij de eerste beoordeling van de gemeenschappelijke bacheloropleiding. Verhouding met College van Bestuur, Raad van Toezicht en met de kerken

Curatoren worden goed op de hoogte gehouden van het wel en wee van de Theologische Universiteit door de rector, die een deel van elke vergadering aanwezig is. De verhouding met de Raad van Toezicht krijgt vorm door wederzijds toezenden van de belangrijkste punten uit de vergaderingen, telefonisch contact van de voorzitters, en de jaarlijkse gezamenlijke vergadering. Het functioneren van curatoren wordt besproken in een vergadering waarbij de voorzitter van de Raad van Toezicht en de rector aanwezig zijn.

Curatoren bezinnen zich op de vraag hoe de contacten van de kerken met Kampen kunnen worden versterkt en denken daarbij bijvoorbeeld aan het opstellen van een kerkelijke wetenschapsagenda.

6 Meerjarenbegroting 2017-2020

Zie volgende pagina.

Inhoud

1.	Meerjarenbegroting	24
1.1	Inleiding.....	24
1.2	Budgettaire uitgangspunten	24
1.3	Meerjarenbegroting 2017 t/m 2020	25
1.4	Risicoparaagraaf.....	26
2.	Bestuurlijke samenwerkingsverbanden	27
3.	Prestatieafspraken	27
4.	Onderwijs en onderzoek	28
5.	Kennisuitwisseling en valorisatie	28
5.1	Permanente Educatie Predikanten	28
5.2	AKZ+ (Apeldoorn, Kampen, Zwolle)	28
5.3	Praktijkcentrum.....	29
6.	Inkomsten	29
6.1	Rijksbijdrage	29
6.2	Bijdragen kerken (via Deputaten Financiën en Beheer)	29
6.3	Collegegeld	30
6.4	Overige baten.....	31
7.	Universiteitsontwikkelingsfonds	31
8.	Personeelsbeleid	32
8.1	Formatie	32
8.2	Salarissen en Sociale lasten.....	32
8.3	Opleidingenbeleid en verzuimbeleid	32
8.4	Personeel niet in loondienst	32
9.	Facilitaire voorzieningen	33
9.1	Informatisering.....	33
9.2	Universiteitsbibliotheek	33
9.3	Communicatie/PR	33
9.4	Administratie- en beheerslasten.....	33
9.5	Overige algemene kosten.....	33
10.	Huisvesting / Meerjarenonderhoudsplan	33

1. Meerjarenbegroting

1.1 Inleiding

De Theologische Universiteit heeft de ambitie verder te bouwen aan een krachtige theologisch instituut en bekend te staan in binnen- en buitenland om de relevantie en de kwaliteit van gereformeerd theologisch onderzoek, onderwijs en kennisuitwisseling.

Primair zal in de komende jaren de uitvoering van de volgende projecten aan de orde zijn:

- ☐ Vorming Gereformeerde Theologische Universiteit.
- ☐ Uitbouw internationalisering en internationale master

Daarnaast zijn er de doelstellingen en ambities die zijn neergelegd in het Instellingsplan. Aan die ambities geeft deze begroting ook gestalte.

Een andere ambitie is verder te groeien van 141 in 2015 naar 150 studenten in 2020. Daarbij richten we ons op een verbreding van de instroom.

De trend is dat de ledenaantallen binnen de gereformeerde kerken vrijgemaakt verminderen. Dat zal samengaan met teruglopende quotuminkomsten die we in de komende jaren in onze begroting zullen moeten opvangen.

Het vergt veel energie om met weinig mankracht de ambities waar te maken. De instelling is immers een universiteit die aan alle wettelijke regelgeving moet voldoen, hoge ambities heeft op het gebied van de kwaliteit van onderzoek en onderwijs en qua complexiteit van de besturing (regelgeving en toezicht zowel door overheidsorganen als door kerkelijke organen, veel samenwerkingsverbanden in het kerkelijk werkveld) zeker niet onderdoet voor grote universiteiten.

Door meer efficiency en herschikking van budgetten maar ook door samenwerkingsprojecten willen we zorgen dat er financiële synergie optreedt.

De huidige meerjarenbegroting omvat nog niet de financiële effecten van de vorming van de GTU. In de voorstellen voor de GTU wordt een financiële doorrekening opgenomen.

1.2 Budgettaire uitgangspunten

In deze begroting is gekozen voor een aantal aannames. Dit budgettaire kader voor 2017 tot en met 2020 kan als volgt geformuleerd worden:

- Voor het bepalen van zowel de rijksbijdrage als het quotum voor de kerken is rekening gehouden met compensatie voor inflatie/loonaanpassingen van 0%
- Bij het bepalen van de kosten is het percentage kostenstijging gelijk gesteld aan de verwachte inflatie en de compensatie voor de loonaanpassing zijnde 0%
- Het quotum voor de kerken wordt in afwijking van eerdere meerjarenbegrotingen vastgesteld op een vast bedrag per lid gebaseerd op het gemiddelde van 5 jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar van het aantal kerkleden van de gereformeerde kerken vrijgemaakt. Per saldo betekent dit een reële krimp van de bijdrage, omdat het aantal leden met ca 1200 leden per jaar afneemt. De berekening van dit quotum is toegelicht in hfdst. 7.2
- Bij de rijksbijdrage is rekening gehouden met een te ontvangen prestatiebekostiging. De prestatieafspraken worden in hoofdstuk 2 en de prestatiebekostiging in hoofdstuk 7.1 toegelicht.
- De studentenaantallen stijgen van 141 in 2015 tot 150 in 2020. Deze stijging is in hoofdstuk 7.3 toegelicht
- Eventuele kosten van een mogelijke vorming van de GTU zijn in deze begroting buiten beschouwing gelaten. Uitsluitend de initiële kosten m.b.t. het GTU proces worden gemaakt die rechtstreeks ten laste van de TU zullen komen zijn in de begroting opgenomen.
- Mogelijke verhuisconsequenties bij vorming GTU maken het in ieder geval noodzakelijk dat waar mogelijk de algemene reserve wordt versterkt.

- De inkomsten vanuit het bibliotheekfonds vertonen de afgelopen jaren een dalende trend. Verwacht wordt dat deze trend zich voort zal zetten. De uitgaven voor aanschaf van boeken worden derhalve met gelijke bedrag verlaagd. Per saldo leidt e.e.a. tot een netto bijdrage door de TU aan de bibliotheek van € 15.000 per jaar.

In deze begroting worden de afzonderlijke hoofdpunten van beleid met de financiële aspecten ervan toegelicht.

1.3 Meerjarenbegroting 2017 t/m 2020

	Werkelijk 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Inkomsten						
Rijksbijdrage (incl. promoties; prestatieafspraken)	1.173.057	1.124.157	1.310.157	1.310.157	1.310.157	1.310.157
Bijdragen Deputaten Financiën en Beheer	1.722.180	1.762.374	1.749.847	1.733.772	1.717.225	1.700.097
Collegegelden	253.911	234.277	241.988	246.788	251.684	256.678
Ontvangen giften en legaten	2.781	0	0	0	0	0
Bijdrage bibliotheekfonds	65.100	65.000	60.000	55.000	50.000	45.000
Overige baten	413.227	460.429	397.274	321.250	306.250	311.250
Totaal Inkomsten	3.630.256	3.646.237	3.759.266	3.666.967	3.635.316	3.623.182
Uitgaven						
Personele lasten	-2.545.169	-2.466.250	-2.538.140	-2.525.610	-2.437.053	-2.430.381
Personeel niet in loondienst	-181.272	-213.575	-216.725	-216.925	-216.725	-216.925
Afschrijvingen	-78.566	-96.000	-93.100	-93.100	-103.100	-103.100
Huisvestingslasten	-147.555	-200.025	-213.475	-183.475	-183.475	-183.475
Instellingslasten	-162.722	-165.040	-176.487	-184.040	-184.040	-184.040
Automatisering	-139.860	-150.287	-159.774	-159.774	-164.674	-164.674
Public relations	-137.129	-135.276	-116.741	-116.741	-116.741	-116.741
Uitgaven bibliotheek	-82.138	-80.000	-75.000	-70.000	-65.000	-60.000
Overige algemene kosten	-207.854	-198.133	-171.868	-184.868	-184.868	-184.868
Totaal Uitgaven	3.682.265	3.704.585	3.761.309	3.734.533	3.655.675	3.644.204
Financiële baten en lasten						
Financiële baten en lasten	8.446	11.500	7.000	7.000	7.000	7.000
Totaal Financiële baten en lasten	8.446	11.500	7.000	7.000	7.000	7.000
Resultaat voor mutatie reserves	-43.563	-46.848	4.957	-60.565	-13.359	-14.021
Toevoeging UOF	-42.269	-40.000	0	0	0	0
Onttrekking UOF	98.374	30.000	55.000	30.000	30.000	30.000
Toevoeging reserve bibliotheekfonds	-65.100	-65.000	-60.000	-55.000	-50.000	-45.000
Onttrekking reserve bibliotheekfonds	83.425	80.000	75.000	70.000	65.000	60.000
Resultaat na mutatie reserves	30.867	-41.848	74.957	-15.565	31.641	30.979

1.4 Risicoparagraaf

De belangrijkste risico's zijn hieronder in kaart gebracht.

Rijksbijdrage; Prestatieafspraken 2012-2016

Religie en levensbeschouwing zijn een belangrijke factor in het maatschappelijke debat. Met het oog daarop is de plaats van de kleine levensbeschouwelijke universiteiten een belangrijke. Onze instelling hecht dan ook groot belang aan het leveren van maatschappelijk relevant onderzoek, onderwijs en dienstverlening.

Binnen de rijksbijdrage is een deel aangemerkt als financiering op basis van prestatieafspraken. Een deel van de prestatieafspraken is voorwaardelijk. Wanneer wij voldoen aan de prestatieafspraken ontvangen we deze prestatiebijdrage van ca € 70.000 (ca. 7% van de jaarlijkse rijksbijdrage). Deze afspraken zijn vastgelegd tot en met 2015. In het najaar van 2016 zal de Review Commissie Hoger Onderwijs de realisatie van de prestatieafspraken beoordelen en hierover advies uitbrengen aan de Minister; de huidige niveaus van prestatiebekostiging worden geëxtrapoleerd voor de komende jaren.

Kerkelijk quotum

We zijn ons als universiteit bewust van de teruglopende ledenaantallen van de gereformeerde kerken vrijgemaakt. Ons uitgangspunt is dat het quotum per lid gelijk zal blijven (met een bijstelling voor loon- en prijsontwikkelingen). Omdat de aantallen kerkleden afnemen vermindert de bijdrage op gelijke voet, waardoor het reële budget in de komende jaren enigszins zal krimpen. De Universiteit zal dat opvangen door bezuiniging dan wel extra inkomsten. De vorming van een Gereformeerde Theologische Universiteit zal op termijn schaalvoordelen opleveren.

Universiteit Ontwikkelings Fonds

Het UOF ontving de afgelopen jaren diverse legaten en schenkingen. Van de inkomsten van het Fonds zijn geen betrouwbare ramingen te geven, omdat het maar om kleine aantallen gaat. Uit het UOF worden bijzondere projecten gefinancierd; de reguliere exploitatie wordt daar niet uit gefinancierd. Uitsluitend geplande uitgaven zijn in de begroting opgenomen.

Bibliotheekfonds

Het Bibliotheekfonds is een zelfstandig Fonds dat middelen in de kerkelijke achterban verzamelt ten behoeve van de instandhouding van de bibliotheek. De inkomsten die we van dat Fonds ontvangen lopen de laatste jaren terug; die trend is in de cijfers verwerkt. Op de boekenanschaf is in deze begroting rekening gehouden met een netto bijdrage van € 15.000 door de TU.

Kleine instelling

De inspanningen die een kleine instelling moet leveren om haar ambities waar te maken en haar kwaliteit te garanderen zijn relatief groot. Daarnaast merken we op dat de geringe omvang van de instelling ook een kwetsbaarheid oplevert: uitval leidt tot hoge vervangingskosten; speerpunten hangen soms van de inzet van een of twee mensen af, enz. De kwetsbaarheid wordt opgevangen door in te zetten op samenwerking en op flexibilisering van het personeelsbestand.

Gereformeerde Theologische Universiteit

In deze begroting is uitgegaan van continuering van de huidige bedrijfsvoering. Op dit moment drukken aanloopkosten op de begroting van de TU. M.u.v. deze initiële kosten is verder geen rekening gehouden met financiële effecten van plannen tot vorming van een Gereformeerde Theologische Universiteit.

2. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden

Gereformeerde Theologische Universiteit

Vanuit groot verlangen naar samengaan met qua geloofsinhoud gelijkgestemde academische instellingen wordt veel bestuurlijke effort gestoken in de oprichting van de GTU. Een bundeling van krachten van theologische opleidingen die staan op de gereformeerde grondslag van Schrift en belijdenis. Over de GTU wordt afzonderlijk gerapporteerd.

In deze begroting zijn de financiële effecten derhalve niet meegenomen.

Daarnaast opereert de TU in een aantal bestuurlijke (nationale) samenwerkingsverbanden. Dat betreft bijvoorbeeld de gezamenlijke belangenbehartiging van de Nederlandse theologische faculteiten in het Discipline Overleg Godgeleerdheid (DGO), en het onderling overleg van de Nederlandse Levensbeschouwelijke Universiteiten (NLU). Vanwege de doorgaande discussies in Nederland over de nationale wetenschapsagenda, de positie van de geesteswetenschappen, en in het bijzonder de plek van theologie en religiewetenschappen is het belang van dit overlegorgaan toegenomen. Waar nodig worden via de NLU de belangen van de (kerkelijke) theologie en levensbeschouwing en de eigen instellingen behartigd bij de VSNU en het ministerie van OCW.

CERET

De samenwerking met de Evangelische Theologische Faculteit Leuven (ETF) in het Centre of Excellence for Reformed and Evangelical Reformed Theology wordt verder uitgebouwd. Doel is onderzoeksgebieden van beide instellingen met elkaar te verbinden, en bijvoorbeeld gezamenlijke aanvragen te doen in de tweede geldstroom (NWO- en FWO-subsidies bijvoorbeeld).

International Christian University College

De TU Kampen is tevens betrokken bij het onderzoek naar de haalbaarheid van een Christian University College in Nederland met een internationaal georiënteerd liberal arts program op het terrein van het christelijk denken en de bijdrage daarvan aan de samenleving. In eerste instantie wordt gedacht aan een driejarige bachelor voor studenten op een aparte University College Campus, zodat de opleiding op een fundamentele manier kan bijdragen aan de training en persoonlijke ontwikkeling van studenten, die vervolgens een master kunnen volgen aan een andere universiteit. Het bredere doel is het aanjagen wetenschappelijke ontwikkeling en de christelijke academische infrastructuur in Nederland. De initiatiefgroep treedt in 2016 in overleg met andere potentiële partners, waaronder Nederlandse universiteiten. De TU zou de penvoerder kunnen zijn voor het aanvragen van de benodigde accreditaties.

3. Prestatieafspraken

De overheid heeft in 2012 besloten om 7% van het onderwijsbudget variabel te maken en te koppelen aan prestatieafspraken. Deze regeling liep tot en met 2015. De eindevaluatie hiervan vindt in 2016 plaats. De Review Commissie Hoger Onderwijs zal de realisatie van de prestatieafspraken, zoals opgenomen in onze jaarrekening 2015, beoordelen en hierover advies uitbrengen aan de Minister. De Minister besluit of er voor de instellingen een budgettaire aanpassing resulteert. Op dit ogenblik zijn er geen aanwijzingen dat de bedragen in de rijksbegroting substantieel meerjarig gaan afwijken van de huidige budgettaire toezeggingen.

De prestatieafspraken betreffen doelstellingen op het gebied van onderwijs (onderwijskwaliteit, uitval, bachelor-rendement, docentkwaliteit, onderwijsintensiteit, NSE-oordelen studenten, masterprogramma's internationalisering, Erasmus-uitwisselingen, excellentietrajecten), onderzoek (internationaal netwerk, versterken van het onderzoekprofiel van de instelling, internationale congressen in samenwerking met een buitenlandse instelling, verhogen van het aandeel publicaties in

een vreemde taal, in internationale en toonaangevende tijdschriften, en fondswerving) en ondersteuning (efficiënt inzetten indirect personeel). In de jaarverslaglegging over 2015 is gerapporteerd over de prestatieafspraken.

Op het moment van opstellen van deze begroting is nog niet duidelijk in welke vorm deze prestatieafspraken zullen worden gecontinueerd. We gaan er van uit dat de financiering in deze omvang van blijvende aard is. De prestatieafspraken hebben onze instelling een nieuw referentiekader verschaft in het kwaliteitsbeleid.

4. Onderwijs en onderzoek

Onderwijs is het belangrijkste primaire proces van de TU. Hier zijn ten opzichte van het bestaande beleid geen grote budgettaire wijzigingen aangebracht; doelstellingen zijn deels onder prestatieafspraken terug te vinden.

Het onderzoek is ondergebracht in drie onderzoeksprogramma's. Voor de financiën van de TUK is het van belang dat er door de onderzoeksgroepen meer actie wordt ontplooid ter verkrijging van externe financiële middelen van sponsors in de particuliere sector, maatschappelijke instellingen en het bedrijfsleven. De ambitie is regelmatig projectvoorstellen bij NWO of andere subsidieverstrekkers in te dienen, daarop wordt krachtig gestuurd. In de begroting is er rekening mee gehouden dat vanaf 2015 voor ca 25% van het personeelsbudget dat wordt besteed aan promovendi, uit tweede en derde geldstroommiddelen afkomstig is.

5. Kennisuitwisseling en valorisatie

Er wordt binnen de Theologische Universiteit veel aandacht besteed aan Kennisuitwisseling en dienstverlening. Er zijn verschillende programma's ontwikkeld om hier vorm aan te geven:

5.1 Permanente Educatie Predikanten

De Permanente Educatie heeft zich ontwikkeld tot een volwassen educatie. De ambities die in de prestatieafspraken zijn opgenomen leiden niet tot een extra beslag op de meerjarenbegroting. De synode zal beslissen over een nieuw programma voor de post-initiële opleiding van predikanten (PIO); wanneer die voorstellen worden overgenomen zal de PEP zich ontwikkelen naar een volwaardig nascholingsinstituut voor predikanten. De effecten daarvan zijn nog niet opgenomen in deze meerjarenraming.

5.2 AKZ+ (Apeldoorn, Kampen, Zwolle)

AKZ+ staat voor een gezamenlijk initiatief van de theologische universiteiten Apeldoorn en Kampen en de hogeschool VIAA Zwolle en is bedoeld als valorisatie-instrument van deze instellingen. Doel van AKZ+ is om de theologische kennis die in deze drie instellingen aanwezig is geschikt en beschikbaar te maken voor een niet-academisch-theologisch publiek. Binnen het spectrum van mogelijke valorisatiedoelgroepen richt AKZ+ zich op christenen van 18 tot 88 jaar die 'willen weten wat zij geloven' en die verdiepte kennis willen integreren en toepassen in hun persoonlijk, kerkelijk en maatschappelijk leven. De verwachting is dat AKZ+ in de komende jaren flink groeit, mede door het aanbieden van Gemeente Abonnementen. De valorisatie op de gebieden PEP en AKZ is thans budgetneutraal.

5.3 Praktijkcentrum

Het Praktijkcentrum heeft tot doel om in samenwerking met de GKv-kerken relevante kennis en dienstverlening te bieden bij vraagstukken waarvoor deze kerken zich gesteld zien. Vanuit de drie partners, Hogeschool Viaa te Zwolle, deputaten Ontwikkeling en Ondersteuning Gemeenten en de TU Kampen, worden (wetenschappelijke, praktijktheoretische en algemeen praktische) waarnemingen, kennis, onderzoek en advies ingezet. Daarnaast wil het Praktijkcentrum zijn diensten ter beschikking stellen aan kerken en gerelateerde organisaties.

De concrete betrokkenheid van de TU op het Praktijkcentrum bestaat erin dat alle onderzoek binnen de Praktische Theologie van de TU is ondergebracht in het PC. Dat geldt niet alleen voor de onderzoekaanstellingen van TU-personeel, maar ook voor alle promotie-, master- en bachelor-onderzoek binnen de PT. Daarbij gelden de gebruikelijke kwaliteitseisen van wetenschappelijk onderzoek voor WO.

Het Praktijkcentrum is een Zelfstandig orgaan binnen de kerken en rapporteert zelfstandig aan de synode.

6. Inkomsten

6.1 Rijksbijdrage

De Rijksbijdrage wordt bepaald op basis van een verdeelmodel (onderwijsdeel) dat neerkomt op bekostiging op basis van nominale inschrijvingsjaren en van graden. In dit verdeelmodel speelt het aantal studenten dat bij de universiteit is ingeschreven (voor zover voor bekostiging in aanmerking komend) een belangrijke rol. Verder speelt het aantal promoties een rol. Het aantal promoties in jaar t leidt in jaar $t+2$ tot overheidsbekostiging. Een promotie heeft een behoorlijke impact op de Rijksbekostiging. Een wisselend aantal promoties merk je daarom goed in de Rijksbekostiging in later jaren. In de meerjarenbegroting is het aantal promoties stabiel op 3 per jaar meegenomen. De bijdrage per promotie is verlaagd. Daartegenover staat een hogere vaste voet voor onderzoek.

Jaar	2016	2017	2018	2019	2020
	€	€	€	€	€
Rijksbijdrage	953.014	1.001.080	1.001.080	1.001.080	1.001.080
Prestatietoeslag	78.143	78.077	78.077	78.077	78.077
Promotietoeslag	93.000	231.000	231.000	231.000	231.000
Totaal	1.124.157	1.310.157	1.310.157	1.310.157	1.310.157

6.2 Bijdragen kerken (via Deputaten Financiën en Beheer)

De TU is zich bewust van de krimp van het aantal kerkleden binnen de gereformeerde kerken vrijgemaakt en van de verminderde vanzelfsprekendheid van een kerkelijk quotum voor landelijke doelen. Daardoor ontstaat een druk op het quotum voor de universiteit. Om dit op te vangen en de kerken tegemoet te komen wordt in deze meerjarenbegroting een taakstellend quotum per lid toegepast. De begroting is zonder geraamd inflatiepercentage, de inflatie wordt achteraf verrekend.

Het aantal leden binnen de gereformeerde kerken vrijgemaakt is sinds 2001 gedaald van 126.456 in 2001 tot 119.406 in 2015. De verwachting is dat deze trend zich in de komende jaren door zal zetten, waarbij de ledenaantallen zullen dalen tot onder de 114.000 in 2020. E.e.a. leidt tot structurele daling van het quotum met zo'n € 16.000 euro per jaar, wat een flinke aderlating betekent op de begroting

van de TU. De afgelopen jaren is het gelukt om deze vermindering binnen de begroting van de TU op te vangen. De meerjarenbegroting is er op gericht om dit ook in de komende jaren te doen. De TU zet zich in om verdere kostenreductie te realiseren door te zoeken naar een passend samenwerkingsverband. Verwachting is dat een GTU op termijn kan zorgen voor synergievoordeel waardoor het quotum mogelijk verder omlaag zou kunnen.

Op basis van de gemiddelde daling over de afgelopen vijf jaren (vijfjaargemiddelde) veronderstellen we dat de komende jaren de daling gemiddeld 1200 kerkleden bedraagt. Deze veronderstelling ligt ten grondslag aan de prognose van de kerkelijke bijdrage in deze meerjarenbegroting.

Een ander uitgangspunt is dat het kerkelijk quotum per lid onveranderd blijft (afgezien van een prijsbijstelling).

Het totale quotum in 2016 bedraagt € 1.762.374. Omgerekend per lid (5-jaarsgemiddelde) komt dat neer op € 14,53.

Rekening houdend met

- een geschatte daling van het aantal kerkleden en
- een gelijkblijvend quotum, gecorrigeerd voor een verwachte inflatiecorrectie leidt dit tot de volgende kerkelijke bijdragen in de periode 2016-2020:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geschat aantal leden	119.406	118.206	117.006	115.806	114.606	113.406
Aantal leden (5 jaargem.)	122.141	121.285	120.422	119.324	118.185	117.006
Bijdrage per lid	14,39	14,53	14,53	14,53	14,53	14,53
Inflatie/looncorrectie	2,00%	1,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Totale bijdrage kerken	1.722.180	1.762.374	1.749.847	1.733.772	1.717.225	1.700.097

Met Deputaten Financiën en Beheer is afgesproken dat het voortschrijdend vijfjaarsgemiddelde bepalend is voor de vast te stellen bijdrage van DFB; achteraf vindt geen verrekening meer plaats. Het werkelijke quotum per lid van de kerken wordt jaarlijks structureel bijgesteld met een inflatiepercentage dat mede gebaseerd is op de loonsverhoging zoals die in de CAO van de VSNU wordt afgesproken. Die bijstelling wordt achteraf bepaald en toegekend.

De vorming van een GTU kan op lange termijn mogelijk leiden tot lagere exploitatielasten. Omdat deze begroting uitgaat van continuering van de huidige bedrijfsvoering zijn effecten van een verdere verlaging van het quotum, anders dan door daling van de ledenaantallen, niet meegenomen.

6.3 Collegegeld

De begroting van de collegegeldopbrengst is berekend o.b.v. de te verwachten stijging van het aantal studenten.

In onderstaand overzicht wordt een en ander weergegeven.

	2016	2017	2018	2019	2020
Collegegelden	225.000	240.000	244.800	249.696	254.690
Feewaiver intern. Studenten	-5.000	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
Administratiegelden	14.277	14.488	14.488	14.488	14.488
Totaal	234.277	241.988	246.788	251.684	256.678
 Aantal studenten	 141	 144	 146	 148	 150

Studenten die door de overheid buiten de berekening van de bekostiging worden gehouden, betalen een instellingscollegegeld. In de opbrengstenramingen van de collegegelden zijn de instellingscollegegelden als pro memoriepost geraamd. Internationale studenten (voor de MIRT) betalen geen instellingscollegegeld maar een verlaagd tarief.

Aan studentenwerving wordt door de PR-functionaris de komende jaren intensief aandacht besteed.

6.4 Overige baten

Onder andere ingegeven door druk op het quotum van de kerken wordt in toenemende mate gezocht naar mogelijkheden van projectfinanciering. In de afgelopen jaren is daarom bijvoorbeeld een beleidswijziging doorgevoerd waarbij uitgangspunt is dat AIO's voor een substantieel deel bekostigd worden uit subsidies, sponsorbijdragen of eigen middelen. Ook wordt in toenemende mate gezocht en gebruik gemaakt van partners voor het financieren van projecten.

Door deze ontwikkeling kan de onderzoekspotentie van de TU verder worden versterkt. De financiële effecten van deze bijdrage zijn verantwoord onder de overige baten. In de begroting zijn de effecten van de derde geldstroom t.a.v. lopende c.q. geplande projecten en de daaraan gerelateerde directe kosten verwerkt voor zover bekend.

Onder overige baten zijn ook de cursusgelden voor AKZ+ en PEP opgenomen. Hier staan directe kosten tegenover.

Het verloop van de overige baten kan als volgt worden weergegeven:

Verloop overige baten	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Cursusgelden	72752	63439	122613	139225	135000	140000	145000	150000
giften/legaten	75.227	48.581	65.912	40.000	0	0	0	0
Funding	43.600	93.574	75.982	110.00 0	110.00 0	70.000	70.000	70.000
sponsoring AIO's			0	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
sponsoring onderzoek		20.000	94.386	79.954	61.024	20.000	0	0
Detachering	47.840	53.320	49.813	54.000	54.000	54.000	54.000	54.000
Overig	14.890	15.088	21.784	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250
Totaal	254.30 9	294.00 2	430.49 0	460.42 9	397.27 4	321.25 0	306.25 0	311.25 0

Hierbij kan worden vermeld dat algemene giften en legaten worden geëgaliseerd via het UOF en per saldo dus geen direct impact hebben op het resultaat. Tegenover funding en sponsoring staan rechtstreeks project gerelateerde kosten.

7. Universiteitsontwikkelingsfonds

Het doel van het Universiteitsontwikkelingsfonds is om projecten te financieren die een bijzondere bijdrage leveren aan de missie van de Theologische Universiteit, dat wil zeggen aan de ontwikkeling en uitbouw van gereformeerde theologie. Het fonds wordt gevoed door giften en legaten. Enkele projecten uit het verleden zijn: boekprojecten, studiedagen, het opzetten van AKZ+ maar ook het (tijdelijk) aanstellen van enkele postdoctoraal onderzoekers.

Volgens regelgeving moeten ontvangsten en uitgaven met betrekking tot het Universiteitsontwikkelingsfonds in de reguliere exploitatie worden verantwoord.

Het verwachte verloop (waarbij giften en legaten en daaraan gerelateerde projecten alleen zijn opgenomen voor zover zeker/bekend) ziet er voor de komende jaren als volgt uit:

	2016	2017	2018	2019	2020
Stand begin van het jaar	127.531	206.531	151.531	121.531	91.531
Inkomsten					
Giften en legaten	142.000	0	0	0	0
Overig					
Totaal inkomsten	142.000	0	0	0	0
Uitgaven:					
Projecten	-63.000	-55.000	-30.000	-30.000	-30.000
Totaal uitgaven	-63.000	-55.000	-30.000	-30.000	-30.000
Stand eind van het jaar	206.531	151.531	121.531	91.531	61.531
Mutatie	-79.000	55.000	30.000	30.000	30.000

8. Personeelsbeleid

8.1 Formatie

Het aantal personeelsleden in 2016 bedraagt 31 FT. Het personeel kan verdeeld kan worden in ca. 2/3 wetenschappelijk personeel en 1/3 ondersteunend personeel. We streven ernaar om dit personeelsaantal ondanks hogere verwachte studentenaantallen op dit niveau te handhaven. Het kader voor de formatie ziet er voor de komende jaren als volgt uit:

Totaal	30,6	30,7	30,5	29,8	29,7
---------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Extern gefinancierde FTE's zijn in dit overzicht opgenomen. Hier staat financiering derde geldstroom tegenover welke onder de overige baten is verantwoord.

8.2 Salarissen en Sociale lasten

De arbeidsvoorwaarden zijn conform de cao-VSNU, sociale lasten en de pensioenlasten zijn berekend op respectievelijk 10% en 15% van het bruto salaris (vergelijkbaar met voorgaande jaren).

8.3 Opleidingenbeleid en verzuimbeleid

Voor scholing wordt rekening gehouden met een bedrag van 1,5% van de loonsom. Omdat niet alle ziekte kan worden opgevangen door interne vervanging is rekening gehouden met ziektevervanging van ruim 1,6 % van de bruto loonsom.

8.4 Personeel niet in loondienst

Het personeel niet in loondienst bestaat voornamelijk uit inhuur van gastdocenten. Ook de inhuur van gastdocenten voor PEP en AKZ+ is hieronder opgenomen.

9. Facilitaire voorzieningen

9.1 Informatisering

De implementatie van een elektronische leeromgeving is een kritische succesfactor voor de bestaande opleidingen, maar zeker ook voor de inrichting en implementatie van een internationale master. De automatiseringskosten hebben dan ook een steeds grotere impact op de begroting.

9.2 Universiteitsbibliotheek

Een projectgroep Toekomst van de Bibliotheek zal advies uitbrengen over de strategische ontwikkelingsrichting van de bibliotheek, waarbinnen aandacht is voor aanschaffingenbeleid en digitaliseringsbeleid. De budgettaire vertaling daarvan was afgelopen jaren altijd neutraal (binnen de beschikbare gelden uit het Bibliotheekfonds). Sinds 2010 is de bijdrage van het Bibliotheekfonds voor de aanschaf van boeken, tijdschriften en andere informatiebronnen met € 45.000 gedaald, van € 110.000 tot € 65.000. Verwachting is dat deze trend zich zal voortzetten.

9.3 Communicatie/PR

Om de geplande groei van het aantal studenten te realiseren en de valorisatiedoelstellingen vorm te geven handhaven we het ingezette communicatiebeleid. Doelstellingen zijn:

1. Instandhouding en verbetering van de band met de kerken (TU magazine, contactpersonennetwerk, schooldag)
2. Betere interne communicatie (voortzetting TU weekly)
3. Betere externe communicatie (zichtbaarheid in de pers, op congressen en dergelijke, sociale media, congressen)
4. Studentenwerving (waarvoor een landelijk actieplan onder christelijke studenten wordt uitgevoerd)

9.4 Administratie- en beheerslasten

Onder deze post zijn de algemene kosten opgenomen zoals kantoorkosten, tuinonderhoud, schoonmaak, verzekeringen en accountantskosten.

9.5 Overige algemene kosten

Onder overige algemene kosten vallen alle kosten welke niet onder elders genoemde rubrieken worden gespecificeerd. Te denken valt aan kosten van Elektronische leeromgeving, internationale cursussen en buitenlandbeurzen.

10. Huisvesting / Meerjarenonderhoudsplan

Er is een meerjaren-onderhoudsplan tot stand gebracht. Het reguliere onderhoud wordt conform plan door een externe partij gerealiseerd. Monumentenwacht voert de monitoring uit van de uitvoering conform de afspraken met de TU. Dat plan heeft tot gevolg dat er een aanpassing is gedaan in het jaarlijks te doteren bedrag aan de Voorziening Onderhoud. De dotatie aan het meerjaren-onderhoudsplan is conform de afspraken met de Monumentenwacht opgenomen in de begroting.

In het kader van de vorming van een GTU en de daarbij verwachte verhuizing vanuit de huidige locatie zijn geen grote onderhoudswerkzaamheden aan de gebouwen gepland.